

BALTARUSIJOJE SULAIKYTAS JAV DIPLOMATAS

Minskas, rugpjūčio 24 d. (ELTA). Baltarusijos milicija Gomelyje buvo trumpam sulaikiusi amerikiečių diplomata. Tai trečiadienį pranešė JAV ambasada Baltarusijoje.

Kaip papasakojo žurnalistams visuomenės veikėja Galina Skorochod, JAV ambasados patarėjas politikos klausimais Lyle McMillan buvo sulaikytas maždaug 40 minučių prieš jo planuotą susitikimą su Baltarusijos nevyriausybių organizacijų atstovais vienos iš organizacijų būstinėje Gomelyje, kuris yra už 300 kilometrų į šiaurės rytus nuo Minsko.

Anksčiau milicija pranešė, jog pastate, kur yra organizacijos būstinė, ieškoma bombos, todėl į jį įeiti negalima. Be to, Baltarusijos pareigūnai informavo amerikiečių diplomata, jog milicija ieško nelegalių imigrantų. Pasak G. Skorochod, visa tai akivaizdžiai rodo, kad norėta sužlugdyti jos susitikimą su Lyle McMillan. "Amerikos diplomatai jau kalbėjosi su Baltarusijos valdžios atstovais šiuo klausimu", - pranešė JAV ambasados Minske atstovas spaudai Alexei Solomakh.

Kaip rašo naujienų agentūra *Associated Press*, Vakarų šalių diplomatai dažnai susitinka su valdžios persekiojamais Baltarusijos opozicijos atstovais, taip demonstruodami savo paramą jiems. Bal-

tarusijos milicija Minske trečiadienį taip pat sulaikė Gruzijos ir jaunimo organizacijos "Kmara" narius Georgij Kandalak ir Luk Culadzė. Kaip pranešė televizijos kompanija "Rustavi 2", G.Kandelak motina pareiškė, kad "Kmara" pasiuntė sūnų iš Tbilisio į Kijevą, o iš ten jis turėjo vykti į Minską. Apie kelionės į Baltarusiją tikslus ji sakė nieko nežinanti.

Amerikos milijardieriaus ir filantropo George Soros finansuojamos organizacijos "Kmara", labai aktyviai dalyvavusios Gruzijos "rožių revoliucijoje", atstovai kol kas nekommentuoja savo aktyvistų sulaikymo Minske. Pasak jų, greičiausiai "įvyko nesusipratimas".

Tuo tarpu Baltarusijos opozicinės jaunimo organizacijos "Zubr" koordinatorius Vladimir Kobec, kuris, pasak jo, buvo sulaikytas Minske kartu su abiem gruziniais, telefonu sakė "Rustavi 2", kad po apklausos ir paėmus pirštų atspaudus buvo paleistas, o jo bičiuliai iš Gruzijos dar vis kvočiami. "Tai politinė provokacija, nes Baltarusijos valdžia bijo, kad nepasikartotų Gruzijos ir Ukrainos įvykiai", - sakė V.Kobec. Anksčiau "Kmara" vadovai ne kartą yra pareiškę žurnalistams, jog padės opozicijai Minske "įtvirtinti Baltarusijoje demokratinę santvarką".

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus po pasitarimų su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku Gabrieliu Žemkalniu.

LR Prezidentūros nuotr.

ĮTAKĄ POSOVIETINĖSE VALSTYBĖSE IŠ KREMLIAUS PERĖMĖ VAKARAI

Maskva, rugpjūčio 24 d. (ELTA). Įtaką posovietinėse valstybėse iš Kremliaus perėmė Vakarai, trečiadienį populiariam dienraščiui *Nezavisimaja Gazeta* teigė žinomas Rusijos politologas Stanislav Belkovski.

Šios pastabos išsakytos po aukšto rango Kremliaus pareigūno pareiškimo, kad Rusijos valdžia ketina nuodugniai peržiūrėti savo politiką posovietinėje erdvėje ir įtvirtinti "civilizuotas žaidimo su Vakaraus taisykles", praneša naujienų svetainė "mosnews.com".

Maskvoje veikiančio Valsybinio strategijos instituto direktorius Stanislav Belkovski dienraščiui sakė, kad, kai pre-

zidentas Vladimir Putin 1999-aisiais tapo ministru pirmininku, Rusija buvo įtakingiausia jėga buvusiose sovietinėse respublikose, o Kremliaus įtaka rėmėsi tuometiniai šių šalių režimai. Tačiau šiomis dienomis Maskvos įtaka itin sumažėjo, o režimų teisėtumo šaltiniu tapo Vašingtonas.

"Šalys, kurios atsitiktinai iškilo iš Sovietų Sąjungos griuvėsių, išsivystė į visavertes valstybes su savo elitu", - teigė S. Belkovski. Jis pridūrė, kad revoliucijos Ukrainoje ir Gruzijoje įvyko todėl, jog Kremlius "pramiegojo" ši valstybių vystymosi procesą, o ne dėl Jungtinių Valstijų vykdomos slaptos kampanijos.

ELTA primena, kad neįvardytas Kremliaus šaltinis antradienį pareiškė, jog Kremlius liausis teikti ekonomines privilegijas posovietinėms kaimynėms. Nors asmuo konkrečių valstybių neįvardijo, tačiau buvo aišku, kad jis kalba apie Ukrainą, Gruziją ir Moldovą. S. Belkovski teigimu, pareigūno anonimiškumas rodo, jog Kremlius nenori atvirai konfrontuoti su Vašingtonu. Anot jo, tokia laikysena suteikia V. Putin galimybę paneigti komentarus: "V. Putin gali visuomet pareikšti, kad tai nebuvo jo asmeninis požiūris, kadangi visi V. Putin aplinkos interesai yra susiję su Vašingtonu", - sakė S. Belkovski.

IZRAELIS IŠ GAZOS RUOŽO PRADEDA IŠVESTI IR PAJĖGAS

Tel Aviv, rugpjūčio 24 d. (Delfi). Izraelio pajėgos iš Gazos Ruožo turėtų būti išvestos iki rugsėjo pabaigos - pirma numatyto laiko, sakė armijos vadas, kuris kalbėjo pasibaigus 15 tūkst. naujakurių ir jų šalininkų evakuacijai iš Gazos Ruožo ir Vakarų Kranto.

Gynybos ministras Shaul Mofaz sakė, kad Izraelis visus savo karius iš Gazos Ruožo turėtų išvesti per vieną mėnesį. "Tai užtruks mažiausiai iki rugsėjo vidurio, galbūt keliomis dienomis ilgiau ar keliomis dienomis trumpiau", - armijos radijui sakė Sh. Mofaz, kuris kalbėjo kitą dieną po to, kai buvo baigta istorinė naujakurių išskeldinimo iš Gazos Ruožo ir kelių Vakarų

Kranto šiaurėje esančių gyvenviečių operacija.

25 gyvenviečių panaikinimas vos per šešias dienas paskatino JAV prezidentą George W.Bush paraginti grįžti prie tarptautinės bendrijos remiamo taikos "kelio gairių" plano, kuriame numatyta greta saugaus Izraelio įsteigti palestiniečių valstybę.

"Tai baigėsi, bet yra kitų darbų", - antradienį, saugumo pajėgoms išskeldinus ultranacionalistų protestuotojus iš Vakarų Kranto Homešo ir Sanuro gyvenviečių, sakė generalas leitenantas Dan Halutz. Pasak jo, armija pagal susitarimą su palestiniečiais ketina per maždaug 10 dienų baigti griauti namus visose Gazos Ruožo gyvenvietėse, kurių iš

viso buvo 21, ir keturiose Vakarų Kranto gyvenvietėse. Kariai iš okupuoto Gazos Ruožo bus išvesti artinantis rugsėjo pabaigai, truputį anksčiau nei buvo planuota, per spaudos konferenciją sakė jis. Tada visas Gazos Ruožas pereis palestiniečių žinion, bet Izraelis vis tiek kontroliuos oro erdvę virš šios pakrantės teritorijos.

Lankydamasis Idaho, po to, kai Izraelis baigė naujakurių išskeldinimą, G.W.Bush sakė, kad taikai pasiekti svarbiausia pasitikėjimas. Pasak JAV prezidento, palestiniečiai turėtų pasitikėti savo pačių vyriausybe", o izraeliečiai privalo būti tikri, kad "pamatys besiformuojančią taikią palestiniečių valstybę".

Palestiniečiai nori, kad Izraelis perduotų visą Vakarų Krantą ir Rytų Jeruzalę, kurią nori padaryti savo sostine. Izraelis abi šias teritorijas kartu su Gazos Ruožu užėmė per 1967 metų Artimųjų Rytų karą. Tačiau Izraelio premjeras Ariel Sharon žadėjo pasilikti visą Jeruzalę ir didžiąsias Vakarų Kranto gyvenvietes. "Tai labai viltingas periodas. Dar kartą ploju premjerui Sharon už priimtą sprendimą, kuris ištis pakeitė tenykštę dinamiką", - sakė G.W.Bush.

Spėjimai, kad išskeldinimui bus smarkiai priešinamasi, Homeše ir Sanure, taip pat kaip ir Gazos Ruože, kur naujakuriai buvo evakuoti vos per penkias dienas ir dviem savaitėmis pirma laiko, nepasitvirtino.

JAV Į IRAKĄ SIUNČIA ELITINES PAJĖGAS

Jungtinės Valstijos į Iraką išsiųs 1,5 tūkst. desantininkų, kurie padės sustiprinti saugumą prieš spalį įvyksiantį referendumą ir gruodį numatytus rinkimus, paskelbė Pentagonas. Du Fort Brage dislokuotos 82-osios desantininkų divizijos batalionai į Iraką 120-čiai dienų turi išvykti vėliau šį mėnesį.

Šiuo metu Irake yra 138 tūkst. JAV karių, bet prieš referendumą ir rinkimus jų skaičius laikinai gali padidėti iki 160 tūkst., nes tūkstančiai karių, kurie jau turėtų išvykti namo, dar paliekami Irake, nors jau atvyko jų pamaina, sakė gynybos pareigūnai.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidentą Valdą Adamkų nustebino ir sukėlė didelių abejonių žinia apie tai, jog atstatydinto Prezidento Rolando Pakso buvęs patarėjas Romualdas Senovaitis nuo šiol vadovaus operatyvinę veiklą koordinuosiančiam Vyriausybės skyriui. R. Senovaitis R. Pakso apkaltos metu skandalingai išgarsėjo dėl kišimosi į valstybės institucijų veiklą. Nepaisant to, R. Senovaitis laimėjo konkursą Vyriausybėje naujai įsteigto Teisėtvarkos ir valdymo organizavimo skyriaus vadovo pareigoms eiti. R. Senovaitis naujas pareigas turėtų pradėti eiti nuo rugsėjo. “Prezidento įsitikinimu, tokios kandidatūros pasirinkimas diskredituoja pačią naujo Vyriausybės skyriaus įsteigimo idėją - gerinti operatyvinės veiklos koordinavimą, ką numato Operatyvinės veiklos įstatymas”, - *Eltai* sakė Prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Rytis Muraška. Pasak Prezidento patarėjo, V. Adamkus neturi ketinimų kištis į Vyriausybės kanceliarijos kadrų politiką, tačiau R. Senovaičio kandidatūros pasirinkimas, žinant skandalingas jo buvusios veiklos aplinkybes, kelia didžiulę nuostabą bei rimtų abejonių. Prezidentui V. Adamkui juo labiau kelia nuostabą tai, kad konkursą vykdžiusi Vyriausybės kanceliarija pasirinkdama R. Senovaičio kandidatūrą neatsižvelgė į paslapčių apsaugos koordinavimo komisijos išvadas.

Minėtoji komisija praėjusiais metais R. Pakso apkaltos skandalo metu nustatė, kad R. Senovaitis yra pažeidęs daugybę Valsybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatų. Esant tokioms komisijos išvadoms, R. Senovaitis negalėtų gauti leidimo dirbti su slapta informacija. Neturint tokio leidimo sunkiai įsivaizduojamas R. Senovaičio darbas naujose pareigose - vadovaujant Vyriausybės skyriui, koordinuojančiam operatyvinių tarnybų veiklą. Buvęs generalinio policijos komisaro pavaduotojas, o vėliau - Prezidento R. Pakso patarėjas nacionalinio saugumo klausimais R. Pakso apkaltos skandalo metu išgarsėjo tuo, jog Prezidento R. Pakso pavedimu pažeisdamas įstatymus buvo paėmęs iš Valstybės saugumo departamento padalinio Alytuje medžiagą apie bendrovės “Alita” privatizavimą.

Premjero patarėjas Juozas Bernatonis Lietuvos televizijos laidai “Panorama” sakė, jog tai, kad R. Senovaitis išgarsėjo R. Pakso skandalo metu, negalėjo jam užkirsti kelio dalyvauti konkurse.

Seimo opozicinės konservatorių frakcijos narys parlamentaras Jurgis Razma, vildamasis, kad dar nėra priimtas sprendimas dėl R. Senovaičio paskyrimo į naujas pareigas, kreipėsi į Premjerą Algirdą Brazauską, prašydamas atsakyti, ar priimant sprendimą dėl R. Senovaičio skyrimo bus įvertintas jo elgesys ir veiksmai prezidento R. Pakso skandalo metu, ar bus reikalaujama turėti leidimą dirbti su slapta informacija. Seimo narys taip pat atkreipia į tai, kad konkurse į Vyriausybėje naujai įsteigto Teisėtvarkos valdymo ir organizavimo skyriaus pareigas iš viso dalyvavo trys pretendentai, tačiau paskutiniame etape liko tik vienas - R. Senovaitis. Kiti du konkurso dalyviai savo noru pasitraukė iš konkurso. Po Prezidento R. Pakso apkaltos 2004 m. balandį netekęs pareigų R. Senovaitis tik 2004 m. lapkritį įsidarbino į tuo metu reorganizuoti ruošiamą Civilinės saugos departamentą ir dirbo šioje įstaigoje iki šiol specialistu.

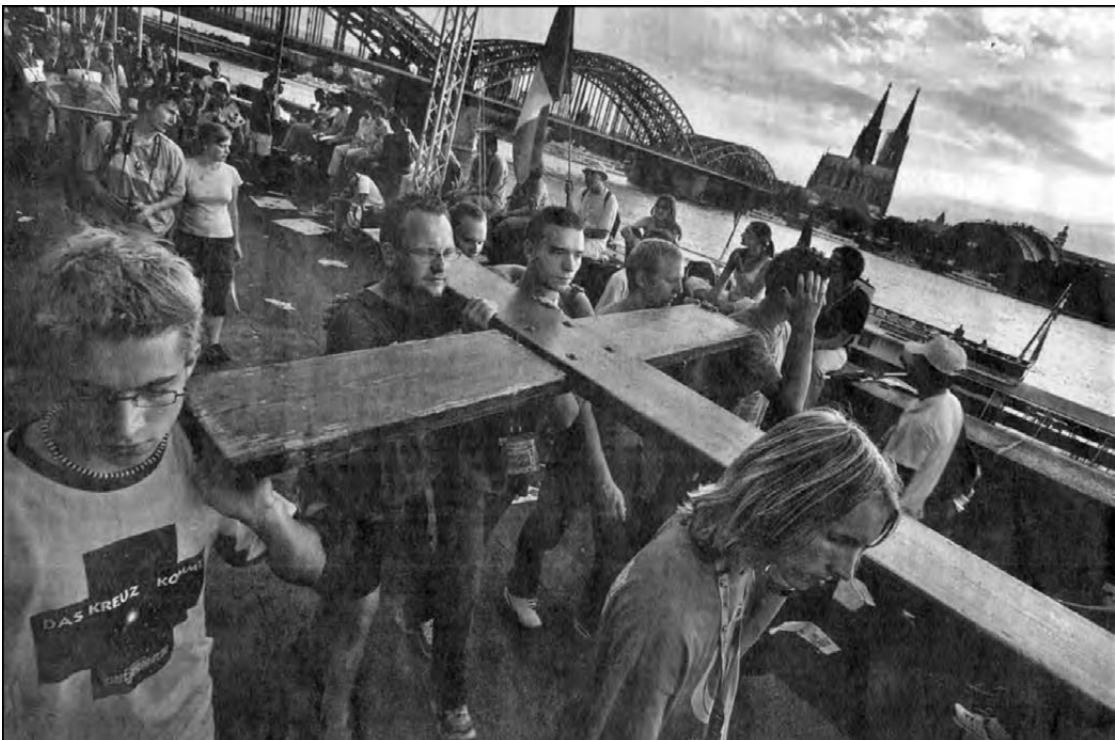
Suskaičiuoti, kiek vaikų turi lankyti mokyklą - neįmanoma. Rugsėjo pirmąją paskelbusi akciją “Mokyklon? Pakeliui!”, Švietimo ir mokslo ministerija kvies kiekvieną, kuris pažįsta mokyklos nelankančius ar pamokų metu ne mokyklose esančius vaikus apie tai pranešti nemokamu telefonu 8 800 10118.

Savivaldybių duomenimis, kasmet mokyklos nelanko apie 500 vaikų. Tačiau švietimo ir mokslo ministro Remigijaus Motuzo teigimu, jų gali būti žymiai daugiau. “Suskaičiuoti, kiek vaikų turi ateiti į mokyklą neįmanoma, nes savo gyvenamąją vietą yra deklaravę tik pusė Lietuvoje gyvenančių žmonių”, - sakė ministras. Duomenis, kiek vaikų šiemet ateis į mokyklas, Švietimo ir mokslo ministerija turės tik rugsėjo viduryje. Akcijos “Mokyklon? Pakeliui!” iniciatorių teigimu, kad vaikai mokytųsi, “neiškristų” iš mokyklos, o dėl vienu ar kitų priežasčių nutraukusieji mokslus juos testų - ne tik valstybės institucijų, bet ir visos visuomenės rūpestis.

Tyrimai rodo, kad daugelis mokyklos nelankančių vaikų ilgainiui tampa priklausomi nuo narkotikų, alkoholio ir tabako. Atitrūkusiems nuo mokslų sunku prisivytį bendraamžius, įgyti profesiją, darbą. Pasak mokytojų, dažniausiai pamokas praleidinėja ar iš viso mokyklos nelanko tėvų neprižiūrimi vaikai. Daugelis jų teigia į mokyklą neinantys dėl to, kad jiems nesiseka mokytis, sutarti su tėvais ir mokytojais.

Nuo rugsėjo 1 iki spalio 31 dienos nemokamu telefonu 8 800 10118 gauta informacija apie mokyklos nelankančius vaikus bus perduota vaiko teisių apsaugos tarnybų darbuotojams ir mokyklų socialiniams pedagogams.

LGITIC

Popiežių Benediktą XVI-ąjį Pasaulio jaunimo dienos Vokietijoje, Koel mieste, sveikino milijonas atvykusio jaunimo iš 198 valstybių. Jį pasitiko nešdami katalikų tikėjimo simbolį kryžių.

Reuters nuotr.

BENEDIKTAS XVI RAGINA MUSULMONUS PADĖTI NUGALĖTI TERORIZMĄ

Popiežius Benediktas XVI rugpjūčio 20 d. paragino musulmonų vadovus padėti nugalėti terorizmą ir "kruvino fanatizmo bangą". Vėliau pontifikas dalyvavo Koeln priemiestyje vykusiose naktinėse Mišiose, kur jį sveikino šimtai tūkstančių Pasaulio jaunimo dienų dalyvių.

"Bet koks terorizmas - sprendimas eiti neteisingu ir žiauriu keliu, panieka šventai žmogaus gyvybei ir visų pilietinės visuomenės fundamentalių vertybių paniekinimas", - popiežius sakė savo kreipime si į Vokietijos musulmonų vadus. Jis nurodė, jog pasaulis bus pasmerktas "naujojo barbarizmo tamsai, jei religijos nesusivienys kovoje su terorizmu". "Neabejoju, jog tiek jums, tiek mums terorizmas kelia didelį susirūpinimą". Popiežius pabrėžė islamo mokytojų vaidmenį supažindinant jaunąją kartą su neiškreipto musul-

monų tikėjimo dogmomis. "Jūs vadovaujate musulmonų dvasiniam gyvenimui ir mokote islamo tiesų. Mokymo procesas leidžia perduoti idėjas ir įsitikinimus. Lavinant dvasią ir protą lemiama reiškę turi žodžiai. Todėl jums tenka didelė atsakomybė formuojant jaunosios kartos pažiūras".

Po susitikimo su musulmonais Benediktas XVI nuvyko į Koeln priemiestį Marienfeldą, kur buvo sutiktas džiūgaujančios šimtątūkstantinės jaunimosios, susirinkusios į naktinį religinį budėjimą prieš sekmadienį vykstančias Pasaulio jaunimo dienų uždarymo iškilmes. Laukdamas pontifiko jaunimas dainavo religines dainas ir šoko.

Atvykęs popiežius palaimino nesenai nulieta 6,5 tonos sveriantį varpą, skirtą atminti velionį pontifiką Joną Paulių II, kuris devintajame dešimtmetyje įkūrė Pasaulio jaunimo die-

nas. Benediktas XVI paragino jaunimą gyvenime ieškoti gerų pavyzdžių ir neleisti, kad jų tikėjimą sumažintų Bažnyčios silpnybės.

"Bažnyčią galima kritikuoti dėl daugelio dalykų", - sakė jis. "Puikiai tą žinome. Pats Viešpats mums sakė: tai tinklas, kuriame yra gerų ir blogų žuvų, tai laukas su javais ir piktžolėmis".

Benediktas XVI, kitaip nei jo pirmtakas, tiesiogiai nekalbėjo apie jaunimo seksualinę moralę ir materializmą. Jis apsiribojo bendro pobūdžio pareiškimais ir didžiausią dėmesį skyrė gyvenimo kaip kelionės idėjai. Popiežius į Marienfeldą grįžo rugpjūčio 21 d., sekmadienį, kur vyko Mišios po atviro dangumi. Kitos Jaunimo dienos turėtų vykti 2008 metais Australijoje.

Viso popiežiaus vizito metu Koeln buvo laikomasi ypatingos saugumo parengties. *ELTA*

KOLUMBIJOS KONGRESE PLATINAMI NARKOTIKAI

Kolumbijos Kongreso nariai ne tik vartoja kokainą, bet ir gali jo nusipirkti net Kongreso rūmuose, teigė įtakingas Kolumbijos senatorius. "Aš žinau pavardes žmonių, kurie Kongrese platina narkotikus, - vietinei televizijai RCN teigė senatorius Edgar Artunduag, užimantis senato pirmininko pavaduotojo postą. - Narkotikus platina gana įtakingi pareigūnai, o senatoriai ir delegatai juos vartoja".

Kolumbijoje pagaminamas didžiausias kiekis kokaino, tačiau šalies vyriausybė nuo 2000 metų gavo daugiau nei 3 mlrd. JAV dolerių vertės pagalbą iš amerikiečių, daugiausia karinę, pažaboti narkotikų pardavinėjimą, taigi E.Artunduag pastebėjimai gali sukelti didelį

nepasitenkinimą. Paklaustas, ar senatorius įvardins asmenis, jis atsakė: "Aš galvoju apie tai, tačiau esu susirūpinęs, kad nemažai Kongreso narių turės teisintis aukštesnei valdžiai".

Nors prekyba kokainu Kolumbijoje yra neteisėta, kokaino laikymas mažomis dozėmis asmeniniam vartojimui nėra baustinas dalykas. Tačiau atsižvelgiant į vyriausybės pastangas sumažinti nelegalią narkotikų prekybą, kuri teikia lėšų pirkti ginklus marksistų maištininkams ir sukarintoms dešiniųjų pajėgoms, bet koks politikas, vartojantis narkotikus, įsiveltų į didžiulį skandalą.

Daugelyje JAV ir Europos miestų, gauti kokaino yra nesunku, tačiau Kolumbijoje jis yra kur kas pigesnis. *ELTA*

KARAS IRAKE IR AFGANISTANE KAINUOJA 6 MLRD. DOLERIŲ PER MĖNESĮ

Šiuo metu vykdomos operacijos Irake ir Afganistane JAV biudžetui kainuoja 6 mlrd. JAV dolerių per mėnesį, pranešė Harvard universiteto mokslinė bendradarbis ir buvusi Jungtinių Valstijų prekybos ministro pavaduotoja Linda Bilmes. Jos duomenimis, per praėjusius trejus metus Vašingtonas šių dviejų valstybių atstatymui ir kariniams veiksams išleido 250 mlrd. JAV dolerių. Be to, Pentagonas kasmet karinės technikos remontui skiria apie 20 mlrd. JAV dolerių. Jei karas Irake užtruks dar penkerius metus, JAV mokesčių mokėtojams jis kainuos milžinišką 1,3 trilijono JAV dolerių sumą, pabrėžė L. Bilmes. *Delfi*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

ANTROJO PASAULINIO KARO PRADŽIA

Pasauliui buvo skelbiama, jog Molotov-Ribbentrop pak-tas yra tik Sovietų Sąjungos ir Vokietijos nepuolimo sutartis, tačiau tai buvo susitarimas užpulti Lenkiją, Austriją, Čeko-slovakiją. Mūsų Klaipėdos kraštas jau buvo nacių užimtas. Prancūzija ir Anglija paskelbė, jei naciai puls Lenkiją, jie ją gins. Maskva tada laukė, kada Hitler pradės karą prieš Len-kiją. 1939 metų vidutyje prie Lenkijos sienos jau buvo didžiu-lės vokiečių pajėgos. Lenkija manė esanti pasiruošusi atrem-ti priešą, nors žinojo, kad jų karo pajėgos daug silpnesnės.

Vokietijos kariuomenė Lenkijos pasienyje laukė ženklo, kada pradėti žygį į Varšuvą. Delsiama buvo dėl to, kad Hitler norėjo išvengti karo su Anglija ir Prancūzija, kurios žadėjo Lenkiją ginti – tai jau būtų didžio karo pradžia. Kad išvengtų karo su Anglija, naciai per švedų atstovą įteikia britams pasiūlymą, kad įtikintų Lenkiją priimti šešių punktų planą, kuriame svarbiausias punktas buvo, kad Vokietija turi gauti Dancigą ir koridorių į jį. Lenkija gautų laisvą zoną Dancigo uoste ir turėtų Gdynę. Šiuos ir kitus punktus švedas B. Dah-lerus rugpjūčio 27 d. nuvežė į Angliją, kad jos vyriausybė perduotų lenkams. Vokietijos reikalavimas buvo, kad Lenki-ja atsiųstų savo atstovą tartis dėl šešių punktų ir pasirašytų susitarimą. Anglija nebuvo prieš tą siūlymą, tačiau neatsi-sakė savo pažado ginti Lenkiją. Vyko svarbūs pasitarimai ir pagaliau Anglijos Užsienio reikalų min. Halifax pranešė Len-kijai, kad jos Užsienio reikalų min. Beck įgaliotų Anglijos ministrą pranešti Hitler, jog Lenkija yra pasiruošusi deryboms su Vokietija. Anglai tai rugpjūčio 28 d. pranešė Hitler. Jis pa-reikalavo jog Anglija praneštų Lenkijai, kad ji atsiųstų į Ber-lyną savo atstovą pasirašyti sutartus punktus ir tai turi įvykti rugpjūčio 30 d. Tada Anglijos ambasadorius Vokietijai per-davė Hitler pranešimą Lenkijos ambasadoriui Berlyne, kad ji nedelsiant atsiųstų savo atstovą. Bet rugpjūčio30 dienos rytą Anglijos ambasadorius Varšuvoje pranešė Anglijai, kad Len-kijos vyriausybė nesiųs savo atstovo į Berlyną ryšium su Hit-ler siūlymu. Lenkai esą pasiruošę kovoti ir mirti už savo kraštą, nei priimti Hitler žeminantį jų tautą paniekinimą.

Kai Anglijos ambasadorius tai pranešė Reicho min. Ribbentrop, tai jis tuoj pasakė piktą kalbą prieš Lenkiją, kad ji turi prisiimti visą atsakomybę už vokiečių ir lenkų santykius. Neišvengus karo nacių sąlygomis, Hitler duoda įsakymą vo-kiečių kariuomenei 1939 m. rugsėjo 1 d. 4 val. 45 min. ryto pradėti karą prieš Lenkiją. Savo kalboje vokiečiams Hitler apkaltino Lenkiją už nenorą taikingai susitarti.

Anglija ir Prancūzija ištesėjo savo pažadą ginti Lenkiją ir paskelbė karą Vokietijai. Stalin ir Molotov netvėrė iš džiaugsmo, kad savo sąjungininką įviliojo į spąstus. Karas tapo pasauliniu. Aštuntą karo dieną vokiečių armija įžengė į Varšuvą. Tik paaiškėjus, kad Lenkija kariškai nugalėta, Sovietų Sąjunga rug-sėjo 17 d. užpuola Lenkiją iš rytų. Hitler buvo pasiuntęs net tris raginimus Stalin, kodėl jis nesilaiko pažado tuoj pat pulti Lenkiją. Rusai tada paskelbė Vakarams, kad jie einą “išvaduoti” Lenkijos pavergtos Gudijos ir Ukrainos sritis.

Maskvos istorijoje melas – pagrindinis bruožas, kaip kad šiuo metu klastojamas ir Pabaltijo valstybių pavergimas.

S. Tūbėnas

LIETUVOS VALSTYBĖ PAJĖGI LAIKU IŠMOKĖTI KOMPENSACIJAS

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas tvirtina, kad Lietu-va yra pajėgi iki 2009 metų grą-žinti kompensacijas už valsty-bės išperkamą nekilnojamąjį turtą.

“Problema niekur nebuvo išnykusi, tiesiog kiekvienais metais tvirtindami biudžetą skirdavome tam tikrą pinigų sumą nuosavybės grąžinimo darbams ir taip pat kompen-savimui už nuosavybę, - “Žinių radijo” laidoje “Pozicija” kal-bėjo A. Paulauskas. - Ypač 2004 metais tikrai buvo įspūdinga suma - 280 mln. litų skirta kom-pensavimui ir, manau, kad ski-riant tokias sumas kiekvienais metais šie išsipareigojimai iki 2009 metų būtų įgyvendinti”.

ELTA primena, jog Konsti-tucinis Teismas nutarė, kad da-bar nustatyti kompensacijų už valstybės išperkamą nekilno-jamąjį turtą grąžinimo termi-nai jau neturėtų būti ilgina-mi. Priešingu atveju gali būti pažeistos asmens nuosavybės teisės ir kiltų rimtų abejonių, ar terminų pailginimas neprieš-tarauja Konstitucijai.

Pagal kompensacijų už valstybės išperkamą nekilno-jamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį

turtą atkūrimo įstatymą už išperkamą žemę, mišką, van-dens telkinius valstybė kom-pensacijas turi išmokėti iki 2009 metų sausio 1 dienos.

Kompensacijas už išperka-mus gyvenamuosius namus, jų dalis ir butus valstybė įstatymu išsipareigojusi grąžinti iki 2011 metų.

I grupės neįgaliesiems, as-menims, kuriems reikalingos endoprotezavimo operacijos, 1918-1920 metų nepriklauso-mybės kovų kariams savano-riams, pasipriešinimo (rezisten-cijos) dalyviams, politiniams kaliniams, tremtiniams ir Vyčio Kryžiaus ordinu iki 1940 metų birželio 15 dienos apdovano-tiems asmenims kompensacijos už išperkamą nekilnojamąjį tur-tą turi būti išmokėtos iki 2007 metų. Šių asmenų grupių su-tuoktiniai, tėvai ar tėviai taip pat vaikai ar įvaikiai kom-pensacijas turi atgauti iki 2009 metų.

Pasak A. Paulausko, likusi neišmokėta kompensacijų su-ma sudaro apie 800-900 mln. litų, kuriems paskirstyti reikės sudaryti sąrašą.

“Dabar po Konstitucinio Teismo sprendimo tampa aki-vaizdu, kad reikės nustatyti, kaip iki 2009 metų grąžinti žmonėms kompensacijas už turėtą nekilnojamąjį turtą, taip

pat kiek reikia skirti dar liku-siems darbams užbaigti. Tai su-daro apie 800-900 mln. litų, ir tokią sumą reikės paskirstyti per 4 metus”, - teigė Seimo pirmininkas.

“Šiandien valstybės eko-nominė būklė nebloga: ekono-mika plėtojasi ir dažnai lenkia daromus spėjimus. Perspekty-vos, kad ekonomika augs, yra ir kitais metais, todėl valstybė šiandien pajėgi įgyvendinti šį išsipareigojimą. Aš įsitikinęs, kad kuo anksčiau tai pada-rysime, tuo žmonių nuotaika ir pasitikėjimas valstybe bus di-desnis”, - sakė A. Paulauskas.

Pagal Konstitucinio Teismo nutarimą, Seimas turės pakeis-ti ir (ar) papildyti 2003 metų įstatymą taip, kad būtų aišku, kokios kompensacijos dalies ir kada į jas pretenduojantys gy-ventojai galėtų tikėtis. Pakeiti-mai turės nedaryti įtakos nuo-savybės ar kompensacijų už nuosavybę išmokėjimo proce-sui. Taip pat suprasdamas, kad įstatymo pakeitimui ir valsty-bės finansinių išteklių per-skirstymui reikalingas laikas, Konstitucinis Teismas nutarė, kad šis sprendimas bus oficia-liai paskelbtas *Valstybės žiniuose* šių metų gruodžio 30 dieną. Konstitucinio Teismo nutarimai įsigalioja tik oficialiai paskel-bus juos *Valstybės žiniuose*.

VOKIETIJOS PARLAMENTO RINKIMAI RUGSĖJO 18 DIENĄ

Berlyn, rugpjūčio 25 d. (Delfi). Vokietijos Federalinis Konstitucinis Teismas panai-kindamas paskutinę kliūtį, truk-džiusią rugsėjo 18 d. surengti šalyje federalinio parlamento rinkimus, atmetė skundus, kad kanclerio Gerhard Schroeder planas dėl pirmalaikių rinkimų prieštarauja konstitucijai. Teis-mas tokį sprendimą priėmė sep-tyniais balsais prieš vieną ir nu-sprendė, kad prezidentas Horst Koehler turėjo teisę paleisti parla-mentą ir sušaukti nacionali-nius rinkimus vienais metais anksčiau. "Pasiekėme aiškų verdiktą", - pažymėjo teisėjams pirmininkavęs Konstitucinio Teismo vadovo pavaduotojas Winfried Hassemer. "Preziden-to sprendimas paleisti parla-mentą ir rugsėjo 18 dieną su-rengti rinkimus neprieštarauja konstitucijai, - sakė jis. - Skun-dai nėra pagrįsti".

W.Hassemer kalbą translia-vo visos didžiosios šalies tele-vizijos. Visuomenės apklausos rodo, kad G.Schroeder social-demokratai šiuos rinkimus pra-laimės krikščionims demokra-tams, kuriems vadovauja Ange-la Merkel. Skundą konstituci-niam teismui pateikė du G.

Schroeder koalicijos "maišti-ninkai", teigiantys, jog H.Koeh-ler ir kanclerio veiksmai prieš-tarauja konstitucijai.

G.Schroeder leidimo su-rengti pirmalaikius rinkimus paprašė po skaudaus pralaimė-jimo per gegužę vykusius svar-bius regioninius rinkimus. Są-lygas tokiai įvykių eigai jis su-darė surengdamas ir tyčia pra-laimėdamas balsavimą dėl pa-sitikėjimo, kuris federaliniame parlamente įvyko liepos 1 die-ną. Vokietijos konstitucijoje nu-matyta daug sąlygų, trukdančių paleisti parlamentą nepasibai-gus jo ketverių metų kadenci-jai. Tokios sąlygos atsirado sie-kiant, kad vėl nepasireikštų chroniškas egzistavusios Vei-marų Respublikos, kuri žlugo iškilus Adolf Hitler, nepastovu-mas. Vis dėlto nebuvo tikima-si, kad Teismas uždraus rengti pirmalaikius rinkimus, nes jiems pritaria visos pagrindinės partijos, kurios jau aktyviai vykdo savo rinkimų kampani-jas.

Praėjusį kartą, kai Teismas buvo raginamas priimti panašų sprendimą, - 1983 m. - buvo pa-liktas galioti tuometinio prezi-dento sprendimas leisti rengti

pirmalaikius rinkimus, nors kancleris Helmut Kohl ir buvo užsitikrinęs aiškią daugumą.

Tai ketvirtas kartas pokario Vokietijoje, kai paankstinami rinkimai. Praėjusį kartą tai įvyko 1990-aisiais dėl Vokiet-ijos susivienijimo. G.Schroeder sukrėtė visuomenę gegužės 22 dieną pareikšdamas, kad nori naujų rinkimų, nes jam reikią naujo mandato savo ekonomi-kos reformų programai tęsti.

A.Merkel konservatoriai pažadėjo paremti reformas ir padidinti apyvartos mokestį, sušvelninti darbuotojų atleidi-mo taisykles ir sumažinti pa-jamų mokestį. Užsienio politi-kos srityje konservatoriai ir jų galimi sąjungininkai laisvieji demokratai žada gerinti įtemp-tus santykius su JAV ir sutruk-dyti Turkijai tapti ES nare, pa-siūlant jai "privilegiuotą part-nerystę".

Jeruzalėje ir Vakarų kran-te rugpjūčio 24 d. įvyko du kru-vini incidentai. Izraelio kariai Vakarų kranto pabėgėlių sto-vykoje nukovė 4 palestinie-čius, o Jeruzalėje palestinietis nudūrė vieną žydą ortodoksą ir dar vieną sužeidė. Tai pirmieji išpuoliai, kai Izraelis baigė evakuoti 15 tūkst. naujakurių iš Gazos ruožo ir Vakarų kranto.

TEISĖS EKSPERTAS SIŪLO PER TARPTAUTINĮ TEISMĄ REIKALAUTI OKUPACINĖS ŽALOS ATLYGINIMO

Lietuva kol kas nepasinaudojo galimybe bandyti per tarptautinį teismą išsireikalausti kompensacijos už sovietų okupacijos metais padarytą žalą valstybei. Kaip rašo dienraštis *Kauno diena*, nors Rusija nenori nė girdėti apie okupacijos žalos atlyginimą, Lietuva, pasak ekspertų, siekdama savo tikslo, turėtų išnaudoti visas įmanomas teisines bei politines galimybes.

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės katedros vedėjas Dainius Žalimo nuomone, Lietuva iki šiol nepabandė padaryti visko, kas įmanoma, siekdama iš Rusijos išsireikalausti kompensaciją už sovietų laikais padarytą žalą.

Jo manymu, galbūt vertėtų pabandyti žalos atlyginimą prisiteisti per Hagoje įsikūrusį Tarptautinį teisingumo teismą prie Jungtinių Tautų.

Tiesa, D.Žalimas atkreipia dėmesį, kad net ir šiuo būdu Lietuva gali nieko nelaimėti, kol Rusija atsisakys bent kokiu nors būdu pripažinti okupacijos ir jos padarytos žalos faktą.

"Mat, pagal tarptautinę teisę, byla Tarptautiniame teisingumo teisme gali būti nagrinėjama tik tuomet, kai abi pusės sutinka tai daryti. Vienašališkai kreiptis į tokį teismą neįmanoma", - sakė jis.

Tačiau, teisininko nuomone, Lietuva galėtų bent jau imtis iniciatyvos oficialiai siūlydama Maskvai sutikti kreiptis į Tarptautinį teisingumo teismą ir ten pasiginčyti, ar gali būti įvertinta per okupaciją padaryta žala ir ar gali būti jos reikalaujama. "Jeigu Rusija viešai, oficialiai atsisakytų daryti net ir tai, ji tam tikra prasme visam pasauliui parodytų, kad yra arba per silpna spręsti šį klausimą, vadovaujantis tarptautinės teisės normomis, arba tiesiog visiškai nepripažįsta nei okupacijos, nei jos metu padarytos žalos klausimo", - kalbėjo D.Žalimas.

Tačiau jis atkreipia dėmesį, kad šis pasiūlymas yra "svarstytinas tik kaip viena iš politinių galimybių" spręsti problemą, nes tokių galimybių yra ir daugiau.

Lietuvos Seimas dar konservatorių valdymo laikais priėmė įstatymą dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo. Juo Vyriausybė buvo įpareigota paskaičiuoti žalos mastą ir imtis veiksmų, siekiant kompensacijos iš SSRS teisių perėmėjos Rusijos.

Tuometinės teisingumo viceministrės Rasos Budbergytės vadovaujama vyriausybė darbo grupė 2000 metų rudenį pateikė skaičiavimus, kiek Lietu-

vai kainavo sovietų okupacija. Nustatytosios žalos dydis - 20 milijardų JAV dolerių (pagal tuometinį kursą - 80 mlrd. litų, pagal dabartinį - apie 58 mlrd. litų).

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis dar 2001 metų kovą per Tarpyvyriausybės Lietuvos ir Rusijos komisijos susitikimą Maskvoje buvo iškėlęs žalos atlyginimo klausimą. Tačiau tuomet jis išgirdo Rusijai atstovaujančio tuometinio transporto ministro Sergej Franko atsakymą, jog "tai yra istorinis klausimas ir jis turėtų likti istorijai, o ne dabarties politikams". Vėliau okupacijos žalos atlyginimo klausimas nebebuvo keliamas, nes Rusija nuolat leidžia suprasti, kad neketinanti dėl to derėtis.

Anot dienraščio, atsakingi Lietuvos pareigūnai tikri, kad dar nėra prarastos visos galimybės derybų būdu išsireikalausti iš Rusijos bent dalies atlyginimo už okupacijos metu padarytą žalą. Atkreipiamas dėmesys, kad žala sudaryta iš daugelio sudėtinių dalių ir dėl kai kurių aspektų "derybinis judėjimas vyksta", pavyzdžiui, dėl indėlių "Vnešekonbanke" grąžinimo.

Užsienio reikalų ministerijos teigimu, dvišalė Tarpyvyriausybė komisija kaip tik ir skirta tam, kad būtų sprendžiamos įvairios tarpvalstybinių santykių problemos, įskaitant ir klausimą dėl kompensacijos už okupacijos metu padarytos žalos. Tačiau ministerija atsisako komentuoti siūlymą jau dabar bandyti per tarptautinį teismą išsireikalausti kompensaciją.

Teisingumo ministerijos atstovas spaudai Dainius Radzevičius teigė, kad ši žinyba bent kol kas nesikiša į okupacijos žalos išsireikalavimo iš Rusijos procesą, nes tai Užsienio reikalų ministerijos prerogatyva.

"Bet jeigu klausimas pereitų į Vyriausybės lygį, greičiausiai būtų pasiteirauta ir Teisingumo ministerijos specialistų nuomonės, kaip vertėtų elgtis vienu ar kitu atveju", - atsakė jis, paklaustas, ar ministerijoje būtų vertinama galimybė per tarptautinį teismą išsireikalausti okupacijos žalos atlyginimo.

Lietuvos Seime ne kartą būta iniciatyvų atšaukti įstatymą dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo taip neva gerinant santykius su Maskva. Tačiau šios neįtakingų parlamentarų iniciatyvos nuolat būdavo atmetamos.

Europos Parlamento narys konservatorius Vytautas Landsbergis įsitikinęs, kad Lietuva itin prastai pasirodė pasaulio

Popiežius Benediktas XVI, atvykęs į savo gimtinę dalyvauti Pasaulio jaunimo dienose, yra antrasis Bažnyčios Ganytojas, kuris apsilankęs žydų sinagogoje, kadaise nacių sugriautoje, teigė, jog krikščionys ir žydai turi sujungti jėgas, kad holokaustas niekada nepasikartotų ir ragino daryti pažangą judaizmo ir krikščionybės supratime.

AP nuotr.

PARTIJOMS PASKIRTI PINIGAI

Lietuvos politinės partijos iš biudžeto bendrai gaus 1,6 mln. litų kompensaciją, kuri sudarys 8,3 proc. visų Seimo rinkimų kampanijos išlaidų. Vyriausioji rinkimų komisija priėmė sprendimą dėl kompensacijų paskirstymo 15-ai Seimo rinkimuose dalyvavusių partijų.

Didžiausią, beveik pusę milijono litų, kompensaciją gaus valdančioji Darbo partija, mažiausią, siekiančią vos pus-trčio šimto litų - Respublikonų partija.

Partijos, Seimo rinkimuose gavusios ne mažiau kaip 3 proc. balsų ir nepažeidusios įstatymų, gali prašyti valstybės kompensuoti joms iki 25 proc. rinkimų kampanijos išlaidų.

VRK nustatė, jog rinkimuose dalyvavusios partijos gali maksimaliai pretenduoti į bendrą 4,8 mln. litų kompensaciją, tačiau realiai išmoka suma priklauso nuo biudžeto numatytų lėšų. Tam šių metų biudžete buvo skirta 1,6 mln. litų.

akyse, jeigu atšauktų įstatymą dėl okupacijos žalos atlyginimo. Be to, toks sprendimas būtų neteisėtas, nes 1992 metų birželį įvykusio referendumo metu didžioji dauguma Lietuvos žmonių pasisakė už tai, kad Rusija tuojau pat išvestų savo kariuomenę iš Lietuvos ir atlygintų sovietų okupacijos metais padarytą žalą.

"Dabar svarbiausias uždavinys - bandyti įvairiais būdais iš Rusijos išsireikalausti tai, kas mums priklauso. Deja, dabartinė Vyriausybė tuo nesirūpina", - apgailestauja V.Landsbergis.

Lietuva tapo pirmąja valstybe, paskaičiavusia sovietų okupacijos padarytą žalą. Šią vasarą Latvija patvirtino taip pat pradedanti tai skaičiuoti. Ji irgi ketina vėliau pateikti tam tikras finansines pretenzijas Rusijai.

Delfi

VRK duomenimis, Seimo rinkimuose partijos bendrai išleido 20,6 mln. litų, daugiausia - valdančioji Darbo partija. Valdančioji Darbo partija gaus 457 tūkst. litų, opozicinė Liberalų ir centro sąjunga - 377,9 tūkst. litų, valdančioji Lietuvos socialdemokratų partija - 231,5 tūkst. litų, opozicinė Tėvynės sąjunga - 148,9 tūkst. litų, valdančioji Naujoji sąjunga - 162,9 tūkst. litų, valdančioji Vals-tiečių ir Naujosios demokrati-jos partijų sąjunga - 119,8 tūkst. litų, Liberalų demokratų parti-ja - 67,5 tūkst. litų.

Kitos partijos gaus gerokai mažesnes kompensacijas, neviršijančias 10 tūkst. litų.

Balandį VRK jau paskirstė partijoms 1,5 mln. litų biudžeto dotaciją pirmajam pusmečiui. Tokio pat dydžio dotaciją antrajam pusmečiui ketinama paskirstyti rugsėjį.

Dėl dotacijos problemų gali iškilti opozicinei Liberalų de-

mokratų partijai, kuri anksčiau išpareigojo VRK ištaisyti įstatymo pažeidimą ir grąžinti savo rėmėjui lėšas, viršijusias leis-tiną gauti sumą.

VRK nėra gavusi įrodymų, jog liberaldemokratai įvykdė savo išpareigojimą. VRK pirmininko Zenono Vaigausko teigimu, išpareigojimo įvykdy-mas "be jokių abejonių" turės įtakos skirstant antrojo pusmečio dotaciją.

Pagal įstatymą partijos, šturkščiai pažeidusios rinkimų kampanijos finansavimo reika-lavimus, gali netekti teisės į pusmetinę biudžeto dotaciją. Liberaldemokratai pirmajam pusmečiui gavo 121 tūkst. litų dotaciją.

Iš viso šiais metais kartu su dotacija ir kompensacija partijoms numatyta skirti 4,6 mln. litų. Partijų finansavimas iš biudžeto padidintas siekiant užtikrinti jų nepriklausomumą nuo finansinių rėmėjų, sumažinti korupcijos lygį.

LGITIC

ATSILIKUSI LIETUVOS TEISINĖ SISTEMA

Keliolikos metų veikla žmogaus teisių srityje mane įtikino, kad visuomenės demokratėjimo proceso vangumą, iš dalies, palaiko gana uždara ir atsilikusi teisinė sistema. Vietoje to, kad suaktyvinti visuomenę, išlaisvinti visuomenines iniciatyvas, nekuriama tam palanki teisinė bazė. Tarkim, per devynis pastaruosius metus buvo atmesti Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos siūlymai išplėsti piliečių ir visuome-

ninių organizacijų teisę kreiptis į KT, sumažinti referendumams reikalingų parašų kvotas, keisti teismų sistemą, įvedant prisiekusiųjų instituciją, grąžinti nevyriausybiniams organizacijoms teisę atstovauti ir ginti savo narius teismuose ir t.t. Buvo aiškinama, jog mūsų visuomenė nesubrendusi, gyventojai gali piktnaudžiauti suteiktomis teisėmis, be to valstybė dar labai silpna.

Dr. Arimantas Dumčius

Dovanų dalybos, koncertai, loterijos, nemokamas piliečių vežiojimas į rinkimus. Tokiais itin paplitusiais rinkėjų viliojimo būdais politikai tikriausiai negalės pasinaudoti jau šį rudenį, kai bus renkamas Seimo narys Kėdainiuose. Įstatymų pataisos, kurias parengė Vyriausioji rinkimų komisija,

draudžia tokias rinkimų kampanijos formas ir jas prilygina rinkėjų papirkimui. Už šių draudimų pažeidimus numatytos piniginės baudos. Šios pataisos jau pateiktos specialiai Seimo darbo grupei, tobulinančiai rinkimų kampanijų ir partijų finansavimą reglamentuojančius įstatymus.

LGITIC

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS REIKŠMINGAS SEIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga buvo įkurta 1949 m. gegužės 22 d. Tautinės srovės reorganizacinio seimo metu New Yorke. Ji apjungė Amerikos Lietuvių Tautininkų centrą, Lietuvai vaduoti sąjungą ir Amerikos lietuvių misiją. Persiorganizavusios į Amerikos Tautinę sąjungą pirmuoju pirmininku buvo išrinktas Antanas A. Olis, antruoju dr. M.J. Colney, o 1953 A.L. Lapinskas. Vėliau jai vadovavo kiti žymūs sąjungos vadovai. Šiuo metu sąjungai vadovauja visuomenininkas Petras Buchas.

Šiais metais sueina 56 metai nuo ALTS įsteigimo. Spalio 7, 8 ir 9 dienomis sąjungos valdyba ruošia 28-ji Seimą-suvažiavimą Balzeko muziejaus salėje, 6500 S.Pulaski Rd., Chicago, IL. Seime bus aptarta atliktų darbų svarba, renkama nauja Sąjungos valdyba, kurią sudaro 5 nariai ir

22 Tarybos nariai, 3 Garbės teismo ir 3 Kontrolės komisijos nariai. Savo laiku sąjunga buvo labai veikli ir turėjo 20 skyrių. Pastaruoju metu skyrių skaičius sumažėjo, bet veikla dar gyva ir darbinga. Per 56 metų veiklą Sąjunga išvarė gilią vagą išeivijos lietuvių kultūriniame ir politiniame gyvenime. Per 32 metus, kartu su Korp! Neo Lithuania, tautininkų studentų valdyba, leido politikos ir literatūros žurnalą *Naujoji viltis*. Dar yra leidžiama tautinės minties savaitraštis *Dirva*, kuri šiais metais švenčia savo 90 metų sukaktį ir jį bus paminėta seime. Sąjungos rūpesčiu buvo įsteigtas Tautinis kultūros fondas, kuriuo paramos dėka buvo išleista daug vertingų knygų Lietuvoje ir Amerikoje. Gabius studentus remia stipendijomis. Fondas yra vienas iš didžiųjų Pasaulio lietuvių centro rėmėjų, davęs jam didelę dolerių sumą

kaip auką. Fondas remia bet kokią lietuvių kultūrinę veiklą.

Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga yra viena iš keturių pagrindinių lietuvių organizacijų Amerikos lietuvių taryboje.

Seimo suvažiavimu, atstovų ir svečių priėmimu rūpinasi sąjungos Čikagos skyriaus valdyba, kuriai vadovauja energinga, darbšti ir sumani Milda Marcinkienė. Ruošėjai jau iš anksto maloniai prašo visus gausiai dalyvauti seime, nes nuo to priklausys seimo darbingumas ir pasisekimas.

St. Džiugas

2002 metų Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos seime atstovai Antanas Mažeika ir Rūta Sakienė iš Californijos valstijos ir redaktorius Vytautas Radžius iš Čikagos.

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ TREČIAJAI SEIMO SESIJAI PASIŪLĖ 204 TEISĖS AKTŲ PROJEKTUS

Ministrų kabinetas pasiūlė Seimui įtraukti į trečiosios Seimo sesijos darbų programą 204 teisės aktų projektus.

Daugiau kaip 50 Seimui siūlomų svarstyti įstatymų projek-

tų susiję su Lietuvos naryste Europos Sąjungoje, per 30 projektų - tiesiogiai susiję su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu, pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba.

Klaipėdos uostas už nugriaujamus pastatus savivaldybei kompensuos Vyriausybės nustatyta tvarka. Vyriausybė pritarė tai numatančioms įstatymo pataisoms. *LGITIC*

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

CXI.

Tai tėra tik tarybinės tikrovės neigimo būdo, neleidusio naudoti ne tik ginklų, bet net ir netinkamų žodžių, specifika. Taip, pasirinktas nepriklausomybės atkūrimo kelias neatmetė fakto, kad tarybinė tikrovė yra (o tai iš principo prieštaravo ginkluotos ir neginkluotos politinės rezistencijos atstovų nuostatoms, jog okupacinė tikrovė nėra tikrovė) ir ją reikia paneigti. Tačiau tarybinė tikrovė visiškai nebesutapo su žodžiais apie ją, ir žodinis jos paneigimas darėsi tuo metu pats efektyviausias: užteko pasakyti, kas iš tiesų buvo, ir gyvenimo tikrovė keitėsi ne dienom, o valandom. Naujos esaties įvardijimas buvo tapęs viena iš paveikiausių veiklos sričių. Ši, kaip sakė Hegelis, proto klasta pasirodė produktyviausia ir Sąjūdžiui iš Maskvos tribūnos paskelbiant, kad Lietuva okupuota, ir Vilniuje per LSSR Aukščiausiąją Tarybą ją deokupuojant: pirmiausia AT deputatams savo pačių nutarimu nusimetant LSSR AT pavidalą, paskui paskelbiant valstybės ir Konstitucijos iki 1940 m. okupacijos atkūrimą, pagaliau primant Laikinąjį Pagrindinį Įstatymą. Taip nuimant kažkada okupacijos ant mūsų uždėtus melagingus žodžius, buvo iš principo atkurta nepriklausomos valstybės tikrovė. Princi-

pinė laisvė dabar nesutapo su realiai per 50 metų įdiegta nelaisve ir reikalavo šio prieštaravimo sprendimo. Bandymai jį panaikinti buvo jau kupini klaidų, kurių esmingiausia buvo blokados sugestijuotas ir nuosaikiųjų primestas moratoriumas: kompromisas su principine netiesa. Praktiškai be rezultatų baigėsi visos derybos su TSRS dėl mūsų pripažinimo ir kariuomenės išvedimo. Nesėkmės pagrindas buvo mūsų nuosaiki nuostata, jog dėl mūsų laisvės galima susitarti.

Dėl laisvės nebuvo įmanoma susitarti Rusijoje su niekuo ir iš principo. Ir jeigu sausio 13 Maskvoje jau nebėbūtų buvę vilčių dėl pertvarkos SSRS taip pat, kaip dabar nebėra vilčių dėl demokratijos Rusijoje, Lietuvoje būtume turėję tą pat, ką šiandien turime Čėčėnijoje. Lietuva maksimaliai sparčiai, radikalčiai ryžtingai pasinaudojo pertvarkos Rusijoje viltimis. Pripažinimo būtinybę visi abejojusieji išvydo, kai Lietuvą pripažino pusė jos laisve neabejojančio pasaulio - vos tik pasikeitė tvarka Maskvoje. Dėl okupacinės kariuomenės išvedimo buvo susitarta tikrai tada, kai pačiai Rusijai gyventi pagal civilizuotam pasauliui primtiną tvarką. Labai ryškiai radikalizmo konstruktyvumas atsiskleidė derybų su Rusija dele-

gacijos darbe: praktiškai nebuvo pralaimėta, kol delegacija sugebėjo priversti Maskvos pusę kalbėti mūsų terminija ir vadovautis mūsų logika. Vos tik pereita į "paritetinę logiką", prasidėjo pralaimėjimai, mat šitokiu būdu iš principo pripažintas buvęs galimas okupacinės valstybės dalyvavimas dar išlikusioje okupacinėje tikrovėje, tiksliau - okupacijos pasekmėse. Radikalizmas išvaduojant iš okupacijos buvo absoliučiai produktyvus.

Tačiau vidaus gyvenime iki-okupacinių juridinių normų (kartais - netgi gerokai modifikuotų) atkūrimo metodas pasirodė mažiau produktyvus. Okupacijos suformuota tikrovė buvo keičiama perdirbant struktūras, o ne santykius. Santykiams nekintant pakankamai sparčiai, buvo bandomos regeneruoti ir pačios buvusios struktūros, tačiau, nebegalimos atkurti iš principo, degradavo ir iro. Nepriklausomybė susikirtė su priklausomybės vertybiškai kondensuota nelaisve pačiuose žmonėse. Iš čia kilo didysis visą Vidurio Europą palaipsniui apsėmęs restauracijos procesas, subrandinęs posttotalitarinius režimus - senųjų gyvenimo normų atkūrimo troškulį malšinančioms valdžioms blaškantis tarp laisvės judėjimų užduoto radikalizmo ir resta-

raciniams režimams teįmano-mo nuosaikumo, tuo pat metu vis labiau ryškėjant vienam bendram pavojui - senajam Rusijos agresyvumui ir ekspansionizmui. [...]

Kas toliau? 1989-1991 metų Lietuvos patirtis sako: laimėti nuolaidžiauojant negalima, neįmanoma. Todėl: arba sutikti su pralaimėjimu vidujai ir išoriškai, arba radikalčiai pasipriešinti jau nebe išsivaduojant, o išsivadavimą ginant, ir naujuoju laikotarpiu turi rasti būdą ne apsiginti, o laimėti - ir vėl nugalėti. Mūsų patirtis sako: ginti yra minimumas, taigi - pralaimėjimas."

x x x

Kovo 11-osios aktas buvo taip pat būtinas kaip ir 1918 m. vasario 16-osios - riba tarp vergovės ir laisvės, tarp vergo ir laisvos valstybės piliečio. Ir kad tas žingsnis buvo žengtas, - didelis nuopelnas ne tik atskirų veikėjų, bet ir visos lietuvių tautos, didžiosios jos dalies žmonių, pasiryžusių būti laisvais, tai nuopelnas ir tų tūkstančių Lietuvos sūnų, kurie su ginklu kovojo prieš okupantus ir jų talkininkus 1941 m. birželio sukilimo metu, taip pat partizaniniame kare (1944-1956 m.), dalyvavo disidentų judėjime, priešinosi okupantams visomis įmanomomis formomis; tai nuopelnas ir tų, kurie neleido, ypač jaunuomenei prarasti tautinės savimonės, pažadino meilę ir pagarbą lietuvių kalbai, istorijai, ugdė lietuviškąją kultūrą, mokslą, meną, kartu neleido paskęsti iš visų pusių užliejančioje slavų jūroje.

Tad tik reikėjo sąlygų ir tariaimai "susovietintoji" Lietuva drąsiai ėmė skanduoti: "Lietuva, būk laisva!" O tas sąlygas iš dalies buvo priverstas sudaryti ir pats okupantas, jo talkininkai. SSRS pamatė, kad norėdama išsaugoti sovietinę imperiją, išlaikyti savo vaidmenį pasaulyje turi neišvengiamai padaryti pačios sistemos reformą, kurią 1985 m. atėjęs į valdžią M.Gorbačiovas pavadino pertvarka. Siekiant paskatinti pačius tos sistemos "sraigtelius" ieškoti naujų sprendimų - pirmiausia ekonomikoje, buvo kiek atleisti varžtai demokratijai. M.Gorbačiovas ir jo bendraminčiai nesuvokė, kad žmonės nori ne tik geriau gyventi, bet ir būti laisvi, būti šeiminiškai savo krašte. Tad kartu su laisvės reikalavimu ekonomikoje, vis drąsiau imta reikauti laisvės ir politikoje. Ir būtų buvęs didžiausias nusikaltimas Lietuvių Tautos Lietuvos istorijai, jeigu būtų buvę nepasinaudota tuometinėmis vidaus ir tarptautinėmis galimybėmis – atkurti Nepriklausomą valstybę. Ir, jei tada ją atkūrėme ir išsaugojome, vadinasi, visa teisingai buvo daryta; mes tuomet, daugelis mūsų buvome Lietuviais, buvome Lietuva. Ir Kovo 11-osios akto šviesos niekam neužgesinti, nesumenkinti jo reikšmės, kaip ir tūkstančių didvyrių kovos su okupantais, už Laisvę ir Nepriklausomybę didybės. Tauta, įveikusi ilgos okupacijos naktį, įveiks ir tuos, kurie trukdo įgyvendinti Tiesą, Teisingumą, Gėrį. (Pabaiga)

DAR VIENA LF SPAUDOS KONFERENCIJA PELNO PASKIRSTYMO REIKALU

Edvardas Šulaitis

Jau buvome rašę apie pirmąją Lietuvių Fondo suruoštą spaudos konferenciją, įvykusią birželio 22 d., kurioje buvo pranešta apie stipendijų paskyrimą studijuojančiam jaunimui. O liepos 27 d. PL centro posėdžių kambaryje buvo sušaukta antroji konferencija.

Šį kartą būrelis žiniasklaidos atstovų iš Pelno skirstymo komiteto pirm. adv. Dainos Kojelytės išgirdo pranešimą apie pelno paskirstymą įvairiems reikalams. Čia buvo išdalinti lapai, kuriuose išspausdinta, kokiems projektams ar asmenims pinigai paskirti. Viskas detaliai ir aiškiai buvo atžymėta juodu ant balto, tad nedaug kam klausimų dėl to kilo. Kai kas teiravosi – kodėl vieni gavo daugiau, o kiti – mažiau, arba kai kurie stebėjosi, kad kai kam iš viso pinigai buvo paskirti. Spaudos atstovams, žinoma, knietėjo – kiek gi pagaliau gavo vienas ar kitas laikraštis ar žurnalas. Tačiau kai kurie nusivylę sužinojo, jog šį kartą tik skelbiama, kad visai žiniasklaidai paskirta 60 tūkst. dolerių bendra suma. O dėl konkrečių skaitlinių paskelbimo reiks laukti sekančios spaudos konferencijos,

jų, kuri įvyks rugsėjo 14 d. toje pačioje vietoje.

Kadangi adv. D.Kojelytės vadovaujamas komitetas (anksčiau būdavo vadinama komisija) išvardino šimtus pozicijų – kam ta parama paskirstyta, tai čia būtų sunku viską surašyti. Reikia pažymėti, jog bendra paskirta suma yra trys ketvirčiai milijono dolerių (750 tūkst.), o prašomoji suma siekė net apie tris su puse milijono. Taigi reikėjo daryti didžiulę atranką ir, be abejo, daug liko nepatenkintų, nes toli gražu ne visi gavo tikėtos paramos.

Iš paskirtos sumos daugiausia – 32 proc. (daugiau negu 218 tūkst.) atiteko jaunimui, 22 proc. (daugiau negu 150 tūkst.) švietimui, 29 proc. (apie 202 tūkst.) – visuomeninei veiklai ir 17 proc. (117,750 dol.) – kultūrinei veiklai remti.

JAV lituanistikos mokykloms buvo atseikėta 67 tūkst. dolerių, būsimai Dainų šventei (2006 m. vasarą Čikagoje) ruošti 35 tūkst., Lituanistikos tyrimų ir studijų centrui Čikagoje – 30 tūkst. Vasario 16-sios gimnazijai Vokietijoje – 25 tūkst., Filadelfijos lietuvių namų remontui ir Jaunimo rū-

mų Lemonte statybai – irgi po 25 tūkst. Buvo nepamiršti ir kai kurie Lietuvoje vykdomi projektai, paremtos ten esančios organizacijos.

Nors pelno skirstymo komitetas buvo sudarytas iš LF ir JAV LB atstovų, tačiau visi nariai gerai sutarė ir paskirstymai padaryti be ginčų.

Spaudos konferencijoje kalbėta ne vien tik apie pelno skirstymą. Joje Tarybos pirm. Vytautas Kamantas paminėjo, kad šie metai yra naujų narių verbavimo metai, pabrėždamas, kad “nariai yra pats didžiausias LF turtas”. Jis džiaugėsi, jog per savo gyvavimo metus LF pajėgė išdalinti 13 milijonų dolerių, o dabartinis jo kapitalas jau viršija 15 milijonų. Taip pat kalbėjo ir LF valdybos pirm. Sigita Balzekienė, kuri irgi priminė naujų narių svarbą ir kvietė šiame reikale žiniasklaidos atstovus į talką. Taip pat konferencijoje prabilo ir LF administratorė Laima Petroliūnienė, kuri aiškino, kad ji ir raštinės darbuotojos turi daug darbo įvairiose LF veiklos srityse.

Konferenciją pradėjo ir užbaigė LF valdybos narys informacijai Edvardas Šulaitis.

Lietuvių fondo administratorė Laima Petroliūnienė ir LF bei kitų organizacijų talkininkė Aldona Šmulskštienė gavusi gėlių jos gimtadienio proga.

Ed. Šulaičio nuotr.

ŠAULIŲ DOVANA LIETUVOS BIBLIOTEKOMS

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė Čikagoje Stasio Džugo knygų fondui dovanojo savo knygų biblioteką, kurią sudarė apie 2000 įvairių knygų lietuvių kalba, o taip pat ir kitų periodinių leidinių. Pažymėtina: “Mintis” 1945, 1946, 1947 ir 1948 metų, kuri buvo leidžiama Memmingen, “Žiburiai” 1945, 1946 ir 1948 m. Muenchen, “Mūsų kelias” 1945 ir 1946 m. Dillingen, “Naujas gyvenimas” 1945, 1946, 1947 ir 1948 m. Muenchen, Šaulių laikraštis “Trinitas” 1935, 1936, 1937, 1938, 1939 ir 1940 m. Kaune. Visi periodiniai leidiniai įrįsti kietais viršeliais. Taip pat ir surinkti kitų žurnalų komplek-

tai, kurie buvo leidžiami Amerikoje. Biblioteka buvo gražiai prižiūrėta ir vedama Liūdo Kroliaus.

Šauliai yra patriotinė ir garbinga organizacija. Visuomet dalyvauja organizuotai, dėvi savo uniformas tautinėse ar didžioje bažnyčios šventėse ir rodo gražų pavyzdį kitoms lietuvių organizacijoms.

Ta proga tenka paminėti, kad dauguma šaulių dovanotų knygų, padedant Petrui Peleckiui, buvo supakuota į 14 didelių dėžių ir išsiųsta Lietuvos M. Mažvydo bibliotekai per Atlantic Express Corp. padalinį, 2719 West 71st Street, Chicago, kuriai vadovauja Rimas Mackevičius. *St. Džiugas*

GRĮŽO Į TĖVYNĘ

Kai dabar Lietuvoje taip stipriai siaučia protų ir raumenų nutekėjimo karštligė, kai tūkstančiai iš savo krašto išeivysta kitur, tai pesimistai jau pranašauja, kad po kelių dešimtmečių Lietuvoje gyventojų gali belikti gal tik apie vieną milijoną. Spėjama, kad apie 400-500 tūkstančių yra išskliavę į Vokietiją, Ispaniją, Angliją, Airiją, JAV ir kitus kraštus. Tokia yra, deja, liūdna ir skaudi savanoriško gyventojų nykimo statistika. Atseit Lietuvoje liks visai nedaug lietuvių. Jei taip atsitiktų, tai toks pranašavimas būtų panašus į apokaliptę. Kalbos eina, kad dabartinė valdžia nebrangina savo žmonių, nes nesirūpina ir nesuteikia jiems geresnių galimybių profesiniam ir ekonominiam tobulėjimui.

Tačiau pasitaiko darbingų, gerai nusiteikusių, norinčių grįžt, bet jų labai daug. Gintaras ir Rasa Apanavičiai yra vieni iš nedaugelio. Laimėję žalią kortelę, jie atvyko į New Jersey ir apsigyveno Lindene. Gintaras nesunkiai įsidarbino elektriku, o Rasa tęsė studijas, atlikdama 2-jų metų stažuotę Columbia Universitete, New Yorke. Čia jai tarpininkavo ir akademinuose reikaluose padėjo šiame universitete daug

Rasa Apanavičienė

metų dėstantis, prof. dr. Rimas Vaičaitis. Studijuodama ji palaikė nuolatinę ryšį su savo Kauno Technologijos universitetu. Ir taip po stažuotės, Statybos projektų vadybos srityje buvo jai suteiktas daktarės laipsnis. Jos inžinerijos mokslinio darbo tema buvo: “Statybos projektų valdymo efektyvumo modeliavimas taikant dirbtinius neuroninius tinklus”. Abu Apanavičiai atvykę įsijungė į Elizabetho bendruomenės ir parapijos veiklą. Rasa, turėdama patirties, su Džaneta Bublione atgaivino “Liepsnos” tautinių šokių grupę. Jos abi buvo ir mokytojos: dirbo intensyviai ir buvo tikrai miela matyti “Liepsnos” šokėjus žygiuojant ir dalyvaujant Čikagos tautinių šokių

šventėje.

Lietuviai išeiviai visais laikais rūpinosi ir tebesirūpina savo gimtosios kalbos išsaugojimu bei lietuviškos savasties palaikymu. Per daug metų čia veikusios dr. Vinco Kudirkos vardo šeštadieninės mokyklos veika, trūkstant mokinių, buvo sustojusi. Rasa Apanavičienė, kaip ta darbščioji bitutė, kalbino ir skambučiais ieškojo tėvų pritariančių, kad ypač trečiabangiai atvežtų savo atžalas į lietuviškas pamokas. Buvo rastos mokytojos ir mokyklėlė vėl pradėjo veikti. Tiesa, sąlygos mokyklai čia buvo gana skurdžios, nes buvusios Šv. Petro ir Povilo bažnyčios mokyklos patalpos parapijai dabar nebeprisklauso, o yra nuomojamos kitom reikmėm. Atkurta mokyklėlė turėjo pasitenkinti nedideliu kampu parapijos salėje. Tačiau šiais metais gautas leidimas vėl naudotis buvusios mokyklos patalpomis. Beje, kai Newarko arkivyskupas pagal planą nutarė uždaryti arba sujungti įvairių tautybių bažnyčias, tai ir virš lietuvių parapijos yra pakabintas Damoklo kardas. Į parapijos gelbėtojų gretas tuoj įsijungė ir Rasa Apanavičienė. Su ja teko vykinti į vyskupijos ruošą susirinkimą, kur buvo aiškinama, kad

24 ASMENYS PRIPAŽINTI SĄMONINGAI BENDRADARBIAVĘ SU KGB

Per penkis darbo mėnesius Liustracijos komisija 24 asmenis pripažino sąmoningai bendradarbiavus su KGB. 6 piliečiai, nesutikę su Liustracijos komisijos sprendimu, yra kreipęsi į teismus.

Valstybės žinios informuoja, kad vilnietis 46-erių Rimas Petkus bendradarbiavo su buvusios Sovietų Sąjungos specialiosiomis tarnybomis. Ypatingajame archyve yra buvusio KGB darbuotojo užrašai, kad R. Petkus turėjo slapyvardį “Viktoras Katkus”.

Petkus informaciją slapto sioms tarnyboms teikdavo raštu, dažniausiai informuoda-

vo apie lietuvių emigrantus atvykstančius į gimtinę.

Bendradarbiavimo metais Petkus dirbo LTSR Statistikos valdybos skaičiavimo centre, LTSR Žemės ūkio instituto skaičiavimo centre.

Per penkis mėnesius naujos sudėties komisija yra išnaginėjusi per 50 bylų. 24 pripažinti sąmoningai bendradarbiavę su KGB. Komisijos pirmininkė sako, kad tarp buvusių slaptųjų bendradarbių yra mokslininkų, kultūros veikėjų, buhalterijų, žemdirbių ir net tremtinių. Tai rodo, kaip plačiai buvo išsikerojusi sistema.

LTV Naujienų tarnyba

įvairių tautybių parapijom “bus geriau” susijungus su kitom. Deja, nei vyskupas nei jo padėjėjai nesugebėjo įtikinti susirinkusiųjų, kodėl tai “būtų geriau”.

Atsisveikinimas su dr. Rasa ir Gintaru įvyko parapijos salės patalpose. Susirinkusiųjų vardu išvykstantiems Julija Jesaitienė įteikė dvi knygas su Amerikos ir New Jersey krašto vaizdais. Julius Veblaitis trumpai peržvelgė, kai kuriuos su jais bendros veiklos momentus. Išleistuvių vaišės paruošė Julija Jasaitienė, Birutė Pocienė,

Valerija Klygienė, Danguolė Didžbalienė, Veronika Misiūnienė, Alfars Jarmas, Ilona Spatola ir Julius Veblaitis. Rasa ir Gintaras atsidėkodami pabrėžė, kad bendravimas su savo tautiečiais jiems buvo maloniausia veikla. Dr. Rasa Apanavičienė (Navikaitė) dėstytojos darbą Kauno technologijos universitete pradėjo rugsėjo pradžioje. Pradžios mokyklą lankys taip pat jų dvi atžalos: Rytis ir Rūta. Linkime Rasai ir Gintarui Apanavičiams kuogeriausios sėkmės tėvynėje!

Julius Veblaitis

CLEVELAND, OH

LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS
KRAŠTO VALDYBOS
TIKSLAI
AR ĮSPĖJIMAI?

Šių metų rugpjūčio 20-21 dienomis, Cleveland, OH, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos patalpose įvyko LBKV posėdis, šeimininkaujant Clevelando LB skyriui, kurio pirmininkas yra Algis Gudėnas.

Ankstyvesnėmis žiniomis, šis posėdis prasidėjo šeštadienį 11 v.r. ir turėjo baigtis su sekmadienio posėdžiu, kuris, pagal tvarkaraštį, turėjo prasidėti 3 v. p.p. Yra suprantama, kad šie posėdžiai turėjo būti uždari, nes lietė LBKV valdybos vidaus reikalus. Mes galime tik spėlioti, ar šio posėdžio santauka pasirodys spaudoje.

Sekmadienį po Mišių, parapijos svetainėje, per eilinę parapijos kavutę, buvo proga išklaudyti LBKV narių kalbų. Šį susipažinimo pobūvį pradėjo klebonas kun. Gediminas Kijauskas sveikindamas LBKV valdybą ir pristatydamas Clevelando LB skyriaus pirmininką Algį Gudėną, kuris po trumpo žodžio, savo vietą užleido vietinėms “švieselėms”, visada pasiruošusioms su nesibaigiančiais sveikinimais, kurie būtų geriau tikę prieš prasidedant LBKV posėdžiui, o ne viešai per kavutę.

Buvo labai įdomu klausytis LBKV narių, kurie, nustatyta tvarka, kalbėjo apie jiems

2002 m. ALT sąjungos seimo atstovų dalis. Iš kairės pirmoje eilėje: inž.E.Bartkus, svečias iš Lietuvos A. Birbilas, M. Abarius. Toliau – Z.Juškevičienė.

Zigmo Degučio nuotr.

būdingas valdybos pozicijas, bet svarbiausia, apie tų pozicijų nuveiktus darbus. Šią dalį pradėjo visiems žinoma LBKV pirmininkė Vaiva Vėbraitė, kuri vėl priminė apie šio vieneto nuveiktus ir ateities darbus.

Reikia pabrėžti trijų valdybos narių “pranašavimus”, tik nežinoma, ar jie buvo asmeniškai, ar visos organizacijos tikslai, ar įspėjimai. Pagal vieną, kalbant apie senbuvius ir naujai atvykusius, klaidų buvo padaryta abejose pusėse, bet, atleiskite, mes ištiesiam ranką. Sekantis prasitarė, kad “mes paimsimė jūsų kėdes”, kurio pasisakymo mintis nebuvo aiški, o trečiasis maldavo prie čia paruošto stalo užsisakyti savaitraštį *Amerikos lietuvių*, lyg Clevelandas neturėtų savo savaitraščio.

Visas susipažinimas užtruko 34 minutes. Po to LBKV užkandžiavo prie jiems paruošto stalo, nes laukė kitas posėdis.

Algirdas V. Matulionis

KVIETIMAS CLEVELANDO DAINININKAMS

2006 m. liepos 2 d. Chicagoje University of Illinois Pavilione vyks aštuntoji lietuvių dainų šventė.

Dabar yra užsiregistravę 45 chorai iš įvairiausių JAV-bių vietovių. Chorvedžiai dalyvavę Dainavos stovyklavietėje rugpjūčio 18-21 d.d. įvykusiame seminare yra pasiruošę šiam darbui.

Clevelandas visuomet buvo išeivijos lietuvių šokių, dainų ir meno tvirtovė. Norisi, kad ir ši kartą Clevelandas būtų gražiai ir stipriai atstovaujamas. Todėl yra organizuojamas naujas choras, kuris mokinsis dainų šventės repertuarą ir ruošis dalyvauti dainų šventėje. Darbo daug. Todėl visi Clevelando dainininkai – gimnazijos amžiaus ir vyresni – yra kviečiami atvykti į pirmą naujai sudaryto choro repeticiją sekmadienį, rugsėjo 18 d. Repeticija įvyks nuo 12 v.p.p. iki 2:30 v.p.p Dievo Motinos parapijos patalpose, muzikos kambary. Repeticijos metu bus pateikta daugiau informacijos apie šventę ir Clevelando naujai sudarytą chorą.

Dainų šventės repertuarą dainuos trys atskiros dai-

nininkų grupės: 1) suaugusieji, 2) jaunimas (gimnazistų/studentų amžiaus), 3) vaikai (3-8 skyriaus mokiniai.) Todėl, kad jaunimas nemažai dainų dainuos kartu su suaugusių choru, buvo nutarta Clevelando gimnazistus ir studentus mokyti kartu su suaugusiais, atskiriant tada, kai jie bus mokomi jaunimui skirtas dainas. Taigi, ne tik suaugę, bet taip pat gimnazistai ir studentai yra kviečiami dalyvauti rugsėjo 18-tą dieną pirmojoje repeticijoje.

Norintys dalyvauti šiame chore yra prašomi iki rugsėjo 15-tos dienos pranešti Ritai Kliorienei telefonu (216) 531-6459, arba elektroniniu paštu RKliorys@att.net

Repeticijos vyks sekmadieniais nuo 12 – 2 v.p.p. Pirmoji repeticija bus kiek ilgesnė dėl organizacinių reikalų. Kviečiame visus Clevelando dainininkus nepraleisti šios progos, jungtis kartu ir atsiliiepti į Aštuntos lietuvių dainų šventės šūkį – Atsiliiepk daina!

Rita Kliorienė, Aštuntosios lietuvių dainų šventės meno vadovė

ST. PETERSBURG, FL

DOVANOS MŪSŲ KLUBUI

Dr. Aldona Valienė, pagerbdama savo vyro a.a. Vaclovo Laboko-Valio atminimą, liepos 24 d. sekmadienio popietės metu įteikė Lietuvii klubui 1,000 dol. dovaną, skirdama ją parėmimui klubo bibliotekos ypatingai svarbiam vykdomam darbui – vertingų lietuviškų knygų pasiuntimui į Lietuvos mokslines ir kultūrinės institucijas.

Atostogaudami St. Pete Beach, dr. Nijolė ir dr. Tomas Remeikiai liepos mėn. 24 d. lankėsi Lietuvii klubo popietėje. Dr. Remeikis padovanojo klubo bibliotekai savo naujai Lietuvoje išleistą knygą “Lithuania Under German Occupation 1941-1944”. Jis paaiškino kad tai yra dokumentų rinkinys anglų kalboje apie Lietuvą vokiečių okupacijos metu. Tai jau ne pirma dr. Remeikio knyga, liečianti Lietuvą antrojo pasaulinio karo dienomis. Klubo pirmininkė Angelė Karnienė perdavė knygą bibliotekos vedėjai Monikai Andrejauskienei ir padėkojo dr. Remeikiui už tokią vertingą dovaną mūsų bibliotekai.

PASIKEITIMAI KLUBO
NARIŲ TARPE

Sveikiname dr. Aldoną Valienę įsijungusią į Lietuvii klubo garbės rėmėjų eiles. Dėkojame jai už 1,000 dol. dovaną Klubui.

Sveikiname advokatą Andrių Barauską ir Ireną Barauskienę perėjus iš aktyviųjų į nuolatinius Lietuvii klubo narius.

“SAULĖS” MOKYKLOS
PRANEŠIMAS

“Saulės” lituanistinės mokyklos mokslo metai prasidėjo rugpjūčio mėn. 13 d. 9:30 val. Šv. Vardo parapijos patalpose. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į mokyklos vedėją Vidą Meiluvienę, tel. (727)360-1364

LIEPOS 4-JI MŪSŲ KLUBE

JAV nepriklausomybės 229-sios sukaktuvės buvo gražiai paminėtos mūsų klube. Birželio mėn. pabaigoje du sekmadienius nebuvo įprastų po-

piečių, kur St. Petersburgo ir apylinkių tautiečiai ir svečiai galėtų susieiti ir pabendrauti, nes klubo patalpos buvo remontuojamos: dalyje salės ir bare sudėtos naujos grindys, o likusi grindų dalis – terazzo – buvo gražiai chemikalais nuvalyta ir išblizginta. Klubo pirmininkė padėkojo direktoriui Viliui Juškai, vadovavusiam šių darbų vykdymui. Klubo nariai ir svečiai džiaugėsi, turėdami progą ir vėl susitikti apvėsintoje ir išgražintoje patalpoje. Kaip jau buvo pranešta anksčiau, salė buvo atidaryta 11 val. ryto, kad norintieji pažaisi kortomis, šachmatais ar kitais žaidimais galėjo tai padaryti mažojoje salėje, nes programos ir pietų pradžia buvo nustatyta 1 val. p.p. Tada kortų lošėjai, šachmatininkai ir šiaip sau besišnekučiuoją dalyviai pirmininkės Angelės Karnienės buvo sušaukti į didžiąją salę ir pasodinti prie baltai apdengtų, papuoštų Amerikos ir Lietuvos vėliavėlėmis stalų. Ji savo kalboje pasveikino visus susirinkusius (o jų per 160), primindama kad 1776 metais Philadelphiaje susirinkęs antrasis Continental Congress, iš 56 narių, kurio pirmininku buvo John Hancock, pasirašė Declaration of Independance. Skelbti nepriklausomybę nuo Didžiosios Britanijos buvo skaitoma išdavimu, kuris buvo baudžiamas mirtimi. Declaration of Independance – Nepriklausomybės paskelbimo dokumentas – buvo parašytas Tom Jefferson, o pataisytas John Adams ir Benjamin Franklin.

Pirmininkė taip pat pažymėjo, kad šiandien atšvėsime ir Lietuvos valstybės dieną, kurią jau 1990 m. nustatė Lietuvos respublikos parlamentas. Tai liepos mėn. 6-ji, Mindaugo karūnavimo diena, kuri Lietuvoje švenčiama su iškilmingomis ceremonijomis ir linksmais kultūriniais renginiais, pradedant prezidentūroje, kur pats prezidentas sakė kalbą ir nusipelnusiems asmenims įteikė valstybės apdovanojimus, Vilniaus katedroje buvo atnaušaujamos šv. Mišios, o sostinės aikštės aidėjo nuo suvažiavusių moksleivių dainų. Valstybės dieną minėjo ir kiti miestai įvairiais renginiais.

Dienos programos pradžioje dr. Petras Jokubka paskaitė savo parašytas eiles apie mus priglaidusią šalį Ameriką. Linksmą programos dalį atliko mūsų “Audros” šokėjai, vadovaujami Dalios Adomaitienės. Ji pranešė, kad dalyviai stebėtų jų atliekamus šokius, ir vėliau tie, kurie bus kviečiami įsijungti, jau privalės žinoti, kaip šokti. Nors “Audra” nebuvo savo pilname sąstate (kai kurie šokėjai išvažiavę), tačiau esamų pilnai pakako atlikti programai. Jie

pašoko “Ant kalno karklai siūbavo”, “Klumpakoji”, “Vakaruškas” ir po kiekvieno šokio vedė asmenis iš publikos. Šokėjos išsivedė ir dalyvavusius gegužinėje Lietuvos kariškius iš Central Command Tampoje: plk. lt. Modestą Petrauską ir plk. lt. Viktorą Liepinš. Tarp šokių, kai šokėjai ilsėjosi, A. Karnienė perskaitė iš Lietuvos per internetą gautus Lietuvos žmonių pasisakymus apie Vincą Kudirką ir Žalgirio mūšį, sukėlusius daug juoko. Mečys Šilkaitis paskaitė feljetoną apie sirgimą, nusakydamas sergančiųjų vargus su daktarais. Kun. dr. Matas Čyvas ir Aldona Česnaitė visus prajuokino su linksmais anekdotais. Taip pat buvo įpintos ir visų dainuojamos lietuviškos dainos, užbaigiant su “Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos”.

LIETUVĄ APLANKIUS

Liepos mėn. 24 d. popietėje pirmininkė Angelė Karnienė pakvietė klubo narį dr. Praną Budininką papasakoti savo išpūdžius apie Lietuvą, iš kurios jis neseniai grįžo ten lankęsis privačiais reikalais. Jis kalbėjo gana įdomiai, tačiau čia dedame tik svarbesnius jo papasakotus išpūdžius ir patirtis Lietuvoje. Jis sakė: Mano pastabos yra apie tai, kas man buvo įdomu, keista arba nesuprantama.

Važiuojant keliais, visur matosi užsėti, sužaliavę laukai, išskyrus kelią tarp Vilniaus ir Panevėžio, kur per 130 kilometrų temačiau tik vieną ūkį su užsėtais javais, o kitur laukai apaugę neaiškos kilmės žole. Mažieji ūkiai Lietuvoje nyksta, nes neturi ateities, Jeigu neturi apie 20 tonų javų, supirkimo įmonės nenori pirkti. Tas pats su pienu. Reikalavimai yra pieną tuojau šaldyti, o turinčiam tik kelias karves yra per brangu įsigyti šaldytuvus. Todėl tas didysis ūkininkas už pieną gauna beveik du kartus daugiau. Dažnai mažieji ūkininkai visai nesėja ir už tai dabar gauna tam tikrą paramą iš ES.

Miestuose vyksta atsistatymas. Ir Kaune, kuris vis buvo atsilikęs, matosi daugybė statybos kranų. Kažkaip keista, kai pamatai naują, baltų plytų dvi aukštį namą įspraustą tarp dviejų visai susmegusių medinių lūšnelių.

Kėdainiai – tai Uspaskicho karalystė. Ten jis kontroliuoja ir įmones, ir įstaigas, ir TV, ir laikraštį ir miesto valdžią. Visų jam priklausomų įmonių ar krautuvii pavadinimai prasižada raidėmis VI. Apskaičiuota, kad Uspaskicho įmonių metinė apyvarta yra maždaug 400 milijonų litų. Maisto produktų krautuvės yra visiškai modernios ir pilnos visokio maisto.

“Lietuvių žinios”, 2005, liepa, Nr. 349.

LIETUVA IR PASAULIS

Baltarusijos laikraštis *Sovetskaja Belorussija* pripažino, jog idėja statyti šalyje didžiules kiaulių fermas yra atsakymas į Lietuvos planus statyti netoli Baltarusijos sienos radioaktyviųjų atliekų kapinyną. *Sovetskaja Belorussija* - prezidento Aleksandr Lukašenka administracijos organas - rašo apie kiaulides kaip apie "originalų sumanymą", pateiktą laikraščio puslapiuose. Dienraštis pabrėžia, kad "kiaulių mėšlas nėra toks kenksmingas kaip (radioaktyvusis) cezis, bet didelė jo koncentracija gali smarkiai ir ilgam apnuodyti kiekvieno žmogaus gyvenimą".

Baltarusija svarsto galimybę pastatyti netoli Lietuvos sienos du, kaip teigia Minsko žiniasklaida, didžiausius Europoje, kiau-
lininkystės kompleksus. Kiekviename iš jų vienu metu būtų galima auginti po 108 tūkstančius kiaulių. Viena iš fermų turėtų išaugti Gožos kaime, netoli ne tik Lietuvos, bet ir Lenkijos sienos. *Sovetskaja Belorussija* rašo, jog Lietuva svarsto, ką daryti su radioaktyviosiomis atliekomis iš Ignalinos atominės elektrinės, kuri turi būti uždaryta 2009 metais. Vienas iš sumanymų - pastatyti kapinyną mažai apgyventoje vietovėje netoli Baltarusijos sienos. Baltarusiai, gerai prisimenantys Černobylio katastrofos padarinius, prieštarauja tokiems planams. Vis dėlto *Sovetskaja Belarussija* reiškia viltį, kad netoli sienų Lietuvoje nebus statomas radioaktyviųjų atliekų kapinynas, o Baltarusijoje - kiaulidės.

Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas tvirtina, jog Lietuvos ir Lenkijos susitarimas koordinuoti politiką dėl Baltarusijos nėra sąmokslas prieš kaimynę. "Man skambio Lenkijos ministras pirmininkas Marek Belka ir tarėmės paprasčiausiai konsultuotis, jei bus kokie veiksmai ar sprendimai Baltarusijos politikos atžvilgiu. Paprasčiausiai konsultuotis, nėra jokio suokalbčio tarp mūsų valstybių", - "Žinių radijo" laidoje "Pozicija" kalbėjo A. Brazauskas. Pasak Vyriausybės vadovo, prie tokio, jo manymu, naudingo veiksmų derinimo prisijungia ir Latvija, bet tai nėra "nukreipta agresyvia forma prieš Baltarusiją". Lenkijai labai svarbūs su Baltarusija susiję klausimai, nes šioje valstybėje gyvena apie 400 tūkst. lenkų tautybės žmonių. Lietuvoje, anot Premjero, taip pat gyvena nemaža baltarusių bendruomenė, ypač glaudūs giminystės ryšiai sieja gyventojus prie Lietuvos ir Baltarusijos sienos.

Lietuvos diplomatinė politika, anot A. Brazausko, nėra nukreipta prieš šią kaimynę ir nesiimama jokių priemonių agresyvumui demonstruoti, nors visos Europos Sąjungos valstybės "įsivaizduoja, kad Baltarusijoje turi gerėti demokratiniai valstybės valdymo principai". Vyriausybės vadovo teigimu, visi yra suinteresuoti, kad šios šalies gyventojai gyventų kaip ir visa Europa. Mūsų valstybė, anot A. Brazausko, suinteresuota palaikyti gerus santykius su Baltarusija ir dėl ekonominių priežasčių, o ypač dėl Klaipėdos uosto, per kurį gabenami Baltarusijos kroviniai. "Ekonomiškai taip pat suinteresuoti todėl, kad Klaipėdos uostas domina Baltarusiją. Jos ekonomika didelė, daug produkcijos eksportuoja per Klaipėdos uostą. Ekonominio pobūdžio susitarimai vykdomi, ir galėtų duoti dar didesnę naudą Lietuvai", - sakė politikas. Jis išreiškė viltį, kad ateityje Lietuva sugebės derinti užsienio politikos klausimus su šalies ekonominiais ir žmonių interesais, nors "gyvenimas yra gyvenimas, ir jis visada diktuoja, kokie turėtų būti veiksmai".

Prezidentas Valdas Adamkus rugpjūčio 26 d. pasveikino Moldovos prezidentą Vladimir Voronin ir visus Moldovos piliečius valstybinės šventės - Nepriklausomybės dienos proga, pranešė Prezidento spaudos tarnyba. Prezidentas V. Adamkus palinkėjo Moldovos vadovui V. Voronin visokeriopos sėkmės, o Moldovos žmonėms - ilgų klestėjimo ir gerovės metų. Lietuvos vadovas sakė džiaugijasis, kad abi valstybės siekia palaikyti aktyvius ir abipusiai naudingus ryšius. Prezidentas išreiškė viltį, jog Lietuvos ir Moldovos bendradarbiavimas keliant ir įgyvendinant daugiašales bei dvišales iniciatyvas, stiprins ir abiejų tautų bendravimą, atvers naujas galimybes regioninei plėtrai bei ekonominei gerovei. "Noriu patikinti Jus, kad Lietuva buvo ir liks artima Moldovos draugė ir partnerė plėtojant aktyvų Baltijos ir Juodosios jūros valstybių regioninį bendradarbiavimą, stiprinant Moldovos integracinį dialogą su Europos Sąjunga ir intensyvinant bendradarbiavimą su NATO. Nuoširdžiai tikiu, kad būdami aktyvūs tarptautinės bendruomenės nariai, stiprinsime draugiškus Lietuvos ir Moldovos santykius mūsų žmonių labui, imsimės naujų iniciatyvų ir darbų", - sakoma prezidento V. Adamkaus sveikinime.

Rugpjūčio 27 d. turėjęs įvykti Lenkijos užsienio reikalų ministro Adam D. Rotfeld vizitas į Druskininkus atidedamas Lietuvos prašymu. Tai pranešė Lenkijos užsienio reikalų ministerijos atstovai. Pasak Lietuvos URM Spaudos ir viešųjų ryšių skyriaus, vizitas atidėtas Lietuvos ir Lenkijos užsienio reikalų ministrų A. D. Rotfeld ir A. Valionio abipusiu sutarimu.

Akmeninių skulptūrų parke, kurio steigėjas yra Vidmantas Martikonis, o pats parkas šalia viešbučio "Vilnoja", vyko jo atidarymas. Dalyvavo politikai, diplomatai ir meno gerbėjai. Nuotraukoje politikas Tėvynės sąjungos pirm. Andrius Kubilius, kairėje, Konstitucinio teismo teisėja Toma Birmontienė ir jos vyras Giedrius.

KETURIŲ ŠALIŲ PREMJErai TARĖSI APIE BALTARUSIJĄ

Varšuva, rugpjūčio 24 d. (ELTA). Apie iniciatyvą koordinuoti su Baltarusija besiribojančių valstybių veiksmus Aleksandr Lukašenka režimo atžvilgiu Lenkijos vyriausybės vadovas Marek Belka telefonu kalbėjosi su premjerais: Lietuvos - Algirdu Brazausku, Latvijos - Aigaru Kalvyčiu ir Ukrainos - Julija Timošenko. "Premjerai susitarė sudaryti bendrą darbo grupę, kuri turės operatyviai keistis informacija

ir koordinuoti veiksmus", - rašoma Lenkijos vyriausybės informacijos pranešime.

Vyriausybių vadovai taip pat pritarė idėjai transliuoti nepriklausomas radijo laidas baltarusių kalba.

Iniciatyvą koordinuoti Lenkijos, Lietuvos, Latvijos ir Ukrainos veiksmus A. Lukašenka režimo atžvilgiu M. Belka iškėlė šių metų rugpjūčio 17 d. per susitikimą su Lenkijos Seimo frakcijų atstovais.

POLITIKAI IR MOKSLININKAI RAGINA ĮVERTINTI JALTOS IR POTSDAMO PALIKIMĄ

Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas Emanuelis Zingeris Europos Parlamento vadovybei ketina išteikti kreipimąsi į mokslininkus ir politikus, kuriame jie raginami prisijungti prie Jaltos - Potsdamo palikimo įvertinimo.

Pareiškime, kurį pasirašė apie 20 žymių politikos veikėjų, mokslininkų, kviečiama įvertinti Potsdamo konferencijos rezultatus bei 50 metų Europos padalinimo žala, sienų klausimą paliekant išspręstą.

"Mes kviečiame mokslininkus ir politikus prisijungti prie Jaltos ir Potsdamo sutarčių palikimo įvertinimo, kad būtų išvengta naujo Europos padalinimo tarp demokratijos ir totalitarizmo", - sakoma pareiškime.

Kaip teigia Seimo narys, Tarptautinės komisijos nacių ir

sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas E. Zingeris, Jaltoje, Potsdame buvo sutarta dėl sienų.

"Šis pareiškimas aiškiai nubrėžia ribą: sienų klausimas nediskutuotinas. Bet Baltijos šalių bei Vidurio Europos komunistinio pavergimo žala, įvykdyta Sovietų Sąjungos, privalo būti galutinai įvertinta", - spaudos konferencijoje akcentavo Nepriklausomybės Akto signataras E. Zingeris.

Anot jo, šis pareiškimas gimė Berlyno (Potsdamo) konferencijos (1945 m. liepos 17 d. - rugpjūčio 2 d.) 60 metų sukakties proga, kad būtų prisiminti 50 metų nelaimių, kurios prasidėjo Molotov-Ribbentrop paktu ir, deja, buvo įtvirtintos Jaltos - Potsdamo nutarimais.

Šiam dokumentui pritarė kelios dešimtys iškilių pasaulio asmenybių, tarp jų buvęs Šve-

Š.ADOMAVIČIUS - NAUJASIS AMBASADORIUS ITALIJOJE

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus pasirašė dekretą, kuriuo naujuoju ambasadoriumi Italijoje paskyrė iki šiol Užsienio reikalų ministerijos sekretoriaus pareigas ėjusį Šarūną Adomavičių. Š. Adomavičius ambasadoriaus Italijoje pareigas pradės eiti nuo rugsėjo 1 d. Iki praėjusių metų liepos ambasadoriumi Italijoje dirbo Edminas Bagdonas. Jam tapus vyriausiuoju prezidento V. Adamkaus patarėju, pastaruosius metus laikinojo reikalų patikėtinio ambasadoje Italijoje pareigas ėjo ambasados patarėjas Artūras Gailiūnas.

53 m. Š. Adomavičius yra baigęs Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, yra socialinių mokslų daktaras, 1990-1992 m. jis dirbo Aukščiausiosios Tarybos pirmininko padėjėju teisės klausimais, nuo 1993 m. pradėjo diplomato karjerą - dirbo URM Konsulinio departamento direktoriaus pavaduotoju, 1993-1997 m. ėjo generalinio konsulo Varšuvoje pareigas, 1997-1999 m. dirbo Seimo Pirmininko patarėju teisės klausimais, 1999-2003 m. dirbo Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Lietuvos nuolatinėje atstovybėje prie tarptautinių organizacijų Vienoje.

BALTARUSIJA RADO MOLIBDENO IR VARIO LIETUVOS PASIENYJE

Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje, šalia valstybės saugomų Lietuvos gamtos teritorijų baltarusiams aptikus vario ir molibdeno, šiuo faktu gali būti manipuliuojama, perspėja Lietuvos geologijos tarnybos vadovai. Šių metalų sandrauba aptiktos Kabelių-Pariečės zonoje, kurios dalis yra ir Lietuvos teritorijoje, pranešė Lietuvos geologijos tarnyba, remdamasi Baltarusijos geologų informacija. "Baltarusiai tęsia paieškos darbus, gręžia milijonus kainuojančius gręžinius, nagrinėja perspektyvas žvalgyti ir galbūt ateityje pradėti šių metalų gavybą, tuo tarpu Lietuvoje šie darbai sustabdyti jau seniai, nes nematoma jokių perspektyvų juos tęsti tokioje jautrioje vietoje - Dzūkijos nacionaliniame parke ir Čepkelių raisto - ypač svarbaus gamtos rezervato - teritorijoje". **Delfi**

dijos ministras pirmininkas Carl Bildt, Europos Parlamento nariai Vytautas Landsbergis, Bronislaw Geremek, Lenkijos režisierius Krzysztof Zanussi ir kiti.

LGTIC

DAROMA TAIP, KAD LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO PROGRAMOJE BAŽNYČIOS NELIKTŲ NĖ ŽENKLO

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis Lietuvos vardo minėjimo tūkstantmečio programoje pasigenda Lietuvos įvesdinimo į krikščionybę ir krikščioniškąją Europą pradžios akcentų.

“Tie akcentai projektuose galėtų būti nurodyti, tačiau viskas daroma taip, kad Bažnyčios ir religijos neliktų nė ženklo”, - rugpjūčio 26 d. Prezidentūroje vykusiame Lietuvos tūkstantmečio komisijos posėdyje teigė A. J. Bačkis.

Peržiūrėjus didžiuosius projektus, kuriems paskirtas ar ketinamas paskirti finansavimas, kardinolui tapo aišku, kad pastangos paaiškinti, kas įvyko 1009 metais, nebuvo vaisingos.

Jo Eminencijos teigimu, krikščionybę reprezentuoja tik iš esmės pasaulietiškai pristatomi krikščioniškos tematikos dailės kūriniai. Tiesa, remiamas Kauno Prisikėlimo bažnyčios atstatymas, tačiau tai - naujoji istorija.

“Nenoriu kalbėti ko nors prieš muziejus, dvarus, parkus, nors Dailės muziejaus kuruojamų programų disproporcija yra akivaizdi. Tačiau esu nemaloniai nustebęs, kad niekaip neatsiliepta į pasiūlymus, kuriuos esu anksčiau teikęs ir šiai komisijai, ir Seimui, ir Vyriausybei dėl svarbiausių krikščionišką Lietuvos praeitį ir tapatybę reprezentuojančių objektų”, - pabrėžė A. J. Bačkis.

Lietuvos katalikų bažnyčios vadovas priminė, jog dar 2003 metais kreipėsi į Lietuvos vadovus, ragindamas atkreipti dėmesį į religinius paminklinius objektus, turinčius glaudžiausią ryšį su ankstyvomis krikščionybės šaknimis mūsų krašte, Lietuvos krikštytojais ir šalies globėju šv. Kazimieru.

Visų pirma - apsilaupiusi ir skilinėjanti Vilniaus arkikatedra, kurios net kosmetiniam remontui nuolat stokojama lėšų.

Kardinolas citavo premjerą Algirdą Brazauską, kuris sakė, kad šalia Valdovų rūmų katedra turi gražiai atrodyti.

Kitas paminklas - viena seniausių Lietuvos krikštytojo, mūsų didžiojo valdovo Vytauto Trakuose statyta bažnyčia, kuri 2009 metais švęs 600 metų jubiliejų.

“Tai šventovė, kuri drauge su Vilniaus arkikatedra labiausiai išreiškia ir valstybinę, ir kultūrinę tautos praeitį. Siūlomi projektai jogailaičiams prisiminti, tačiau išleidžiamas iš akių Vytautas Didysis ir tie negausūs pastatai, kurie iš tiesų yra iš jo laiko ir su juo susiję”, - apgailestavo Jo Eminencija.

Bažnyčia, bendradarbiaujant su Valstybiniu dailės muziejumi, Švento Mykolo bažnyčios ir bernardinų vienuolyno ansamblyje planuoja steigti bažnytinio paveldo muziejų. Pasak A. J. Bačkio, toks muziejus Lietuvos žmonėms ir užsieniečiams leistų Europoje įprastu būdu pristatyti mūsų krikščioniškąjį paveldą.

“Suprantama, tokio projekto įgyvendinimas irgi neįmanomas be valstybės paramos”, - prezidentūroje sakė kardinolas, dar kartą prašydamas ir ragindamas Lietuvos vardo minėjimo tūkstantmečio programą bent iš dalies kreipti taip, kad iš jos projektų būtų galima suvokti, ką ir kodėl minėsime 2009 metais.

“Per pastaruosius metus rengiantis Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui mūsų žymieji istorikai ir Bažnyčia, atrodo, nemažai darė, kad visuomenė suprastų, kokią datą mes ketiname minėti. Atrodė, kad šis supratimas ima pasiekti ne tik kultūrininkus, bet ir plačiąją visuomenę. Deja, krikščioniškųjų misijų pradžios, Lietuvos įvesdinimo į krikščionybę ir krikščioniškąją Europą pradžios akcentų programoje tektų ieškoti su dideliu dideliu žiburiu”, - konstatavo Lietuvos katalikų bažnyčios vadovas.

2003 metų liepą Vyriausybės nutarimu patvirtintoje Lietuvos tūkstantmečio programoje numatyti mokslinių tyrimų ir leidybos, kultūros paveldo ir architektūros ir nacionaliniai bei tarptautiniai kultūros, meno ir visuomeniniai projektai, kurių vertė - per 252 milijonus litų.

Šiomet Lietuvos tūkstantmečio programai skirta per 39 milijonus litų, tačiau vieni projektai, kaip Valdovų rūmų atkūrimas, finansuojami daugiau negu numatyta, o kiti gerokai mažiau arba visiškai nefinansuojami”, - rašoma Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo programos vykdymo ataskaitoje.

Valstybiniai bei tarptautiniai kultūros, meno ir visuome-

VALSTYBĖS IŽDAS IR POLITINĖS PARTIJOS SKRIAUDŽIA MOTERIS

Valstybės biudžetas sudaromas lyties principu moterų nenaudai, o politinės partijos Lietuvoje - “vyriškos”, diskriminuojančios moteris, teigia Lietuvos moterų suvažiavimo regionų koordinatore Lilija Vasiliauskienė.

“Jeigu lytį vertinsime kaip pagrindinį biudžeto sudarymo analizės kriterijų, tai matysime, kad valstybė geriausiai

Prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo Lietuvos vardo minėjimo Tūkstantmečio komisijos posėdyje. Kairėje Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, dešinėje – ministras pirmininkas Algirdas Mykolas Brazauskas.

LR Prezidentūros nuotr.

PREZIDENTAS DALYVAVO LIETUVOS VARDO MINĖJIMO TŪKSTANTMEČIO KOMISIJOS POSĖDYJE

Vilnius, rugpjūčio 26 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus sukvietė Lietuvos vardo minėjimo Tūkstantmečio valstybinės komisijos posėdį, kuriame buvo aptarta Tūkstantmečio programos vykdymo eiga, 2009 metais numatomi renginiai.

Kreipdamasis į posėdžio dalyvius, prezidentas pažymėjo, kad Tūkstantmečio programoje intensyviai finansuojami Valdovų rūmai, lėšų skirta Prisikėlimo bažnyčios restauravimui ir tvarkymui, tačiau yra dar daug į Tūkstantmečio programą įtrauktų projektų, kuriems dėmesio trūksta. V. Adamkus kaip pavyzdį paminėjo įsipa-

niniai projektai finansuojami 37 procentais, mokslinių tyrimų ir leidybos projektai - 60 procentų, kultūros paveldo ir architektūros projektai - 106 procentais. Čia didžioji dalis lėšų atitenka Valdovų rūmų atkūrimui.

2006 m. iš valstybės biudžeto programos projektams numatoma gauti per 41 mln. litų.

Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio valstybinės komisijos pirmininkas - prezidentas Valdas Adamkus, pavaduotojai - Seimo pirmininkas ir ministras pirmininkas, nariai - ministrai, bei kiti aukštas pareigas užimančios pareigūnai.

reigojimą atnaujinti šalies mokyklas, nevykdomą dvarų atstatymo programą, nepakankamai finansuojamas leidybos ir mokslo tyrimų programos.

“Su Tūkstantmečio programa buvo siejami ir tebesiejami dideli Lietuvos visuomenės lūkesčiai. Dabar jau reikia rūpintis, kad Lietuvos istorijos tūkstantčio metų minėjimas būtų tikras įvykis, kad jis neužsidarytų tik Vilniuje, kad netaptų tik paradiniu dalyku, kad prisidėtų prie pilietiškumo ir patriotizmo ugdymo mūsų visuomenėje”, - sakė prezidentas.

V. Adamkus domėjosi, ar visi projektai vykdomi ir ar juos bus įmanoma įgyvendinti iki 2009 metų likus trims metams.

“Turime visi atsakyti į esminį klausimą – ar mes įvykdysime Tūkstantmečio programą – tai yra, ar pasieksime tuos uždavinius, kuriuos patys sau išsikėlėm?”, - klausė prezidentas. Šalies vadovas pažymėjo, kad artimiausiu metu šį klausimą dar kartą svarstys su ministru pirmininku Algirdu Brazausku ir Seimo pirmininku Artūru Paulausku.

Prezidento spaudos tarnyba

Keturiasdešimt trečiasis “Dirvos” NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapvardžiu. Šis slapvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių, Antroji premija – 300 JAV dolerių

Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia paprasta balsų dauguma.

LGITIC

NAUJAKŪRYS LIETUVOJE
Dr. Viktoras Stankus

Nemažai Amerikos lietuvių yra persikėlę į Lietuvą ir dalyvauja jos gyvenime. Vienas iš jų – buvęs clevelandietis Marius Jakulis Jason. Jo įnašas atsitatančiai, iš naujo besikuriančiai Lietuvai, neeilinis.

Marius atkeliavo į Lietuvą pas gimines 1991-92 m. žiemą išsiblaškyti po asmenišką nesėkmę. Jo gražus lietuviškas vedybinis gyvenimas Amerikoje, kaip kartais yra lemta, pasibaigė. Lietuva kvietė jį į darbą.

Rimvydas Naujokas iš Valsybinio patentų biuro, sužinojęs kad Marius advokatas ir jo specialybė yra nuosavybės teisė, patentai ir prekių ženklų apsauga (Trademark) pakvietė Marių pagelbėti surašyti Patentų įstatymą Lietuvai. Tuo metu į Marių kreipėsi daug užsienio firmų, kad apsaugotų jų “copyright” ar prekių ženklus, kaip pavyzdžiui Ely Lilly kompanija ir kitos, kad Marius buvo priverstas įsteigti savo advokatūros firmą Baltic Service Company – Legal Services 1992 m., o šiandien jo advokatūros firmos biurai veikia Lietuvoje ir Estijoje, atstovai dirba Latvijoje ir kitose šalyse, ir apsaugo tokius gerai žinomus prekių ženklus kaip Adidas, Nike, Imperial Tobacco, Lee, Wrangler ir kitus.

“Managing Intellectual Property” atliekamosose metinėse apklausose, geriausi intelektinės nuosavybės srities specialistai, jau daugelį kartų yra pri-

pažinę Mariaus advokatūros bendrovę geriausia įmone Baltijos valstybėse, dirbančia prekių ženklų, išradimų ir autorinės teisės apsaugos srityse. “Legal 500” vertinimų sąrašė firma užima pirmąją poziciją kaip geriausia Lietuvos įmonė, dirbanti intelektinės nuosavybės teisinės apsaugos srityje.

Marius Jakulis Clevelande dalyvavo skautuose, sporto klube “Žaibas” ir kitose lietuvių jaunimo organizacijose. Clevelando universiteto žiede (University Circle – vienintelis pasaulyje toks kultūrinių, medicinos mokslų ir socialinių aptarnavimo institucijų ansamblis) lankė Case Western Reserve universitetą, baigė chemijos studijas. Bendravo su studijuojančiais lietuvių studentais, įstojo į Korp! Neo-Lituania korporaciją. Jos stovyklose prisimenamas kaip “Brolių Molių” grupuotės narys.

New Yorko universitete įsigijo magistrą prekybos reguliavimo srityje, įsigijo teisės daktaro laipsnį. Vedė Jūratę Pauliukonytę, sulaukė dukrelių Ilonos ir Leilos. Dirbo partneriu New Yorko teisinių paslaugų įmonėje.

Kai Marius atsirado Lietuvoje ir neplanuotai buvo įtrauktas į Lietuvos patentų gynimo sritį, gyvenimas plaukė toliau nenumatytais vingiais. Vienos konferencijoje jis sutiko paskaitininkę iš Suomijos Liisa Leitzinger. Netrukus apsivedė. Liisa išmoko lietuviškai, su Ma-

rium susilaukė trijų sūnų: Artūro, Algimanto ir Antano.

Todėl Marius prie savo bendrovių rašo raides AAA. Jisai AAA grupuotės kompanijų tinklo steigėjas, advokatas, pirmininkas: AAA Baltic Service Company – Law Firm, AAA Business and Real Estate Investment Development, AAA Guest House Mano Liza – viešbutis ir restoranas, AAA Radisson SAS Astorija – viešbutis, AAA Wrislit kelionių Agentūra, AAA Best Coffee Company ir kavinių tinklas Casa Del Cafe, AAA Media – kuri leidžia “Vilnius Monthly” žurnalą.

Be AAA kompanijų dalyvauja savo specialybės aruoduose. Įkūrė ir vadovauja Tarptautinei intelektinės nuosavybės asociacijai Lietuvoje. O 1995 m. ir 2001 m. organizavo ir vedė Baltijos šalių pramonės nuosavybės apsaugos konferenciją Vilniuje. Įkūrė ir vadovavo Lietuvos patentų patikėtinių sąjungai. Vilniaus tarptautinio klubo įkūrėjas ir direktorius, buvęs Amerikos prekybos rūmų Lietuvoje direktorių valdyboje.

Užklausiau Mariaus, kodėl taip įsijuosęs pastoviai dirba? Jis priminė tas dienas su lietuviais studentais Cleveland universiteto žiede, Neo Lithuanuose, jo magistrą prekyboje. Dirba, nes tai padeda Lietuvai, lietuviai turi darbų ir tarptautiniai yra keliama Lietuvos markė.

Pavyzdžiui prez. George Bush buvo apsistojęs mūsų AAA Radisson SAS Astorija viešbutyje ir parašė: “Mariui, su geriausiais linkėjimais”, nes

Iš kairės: Marius Jakulis, žmona Liisa, sūnūs – Artūras (10 metų), Antanas (5 metų) ir Algimantas metų).

viešbutis buvo tikrai tarptautinio lygio. O dabar projektuoja dar saugesnį, ištaigesnį viešbutį besilankantiems prezidentams bei diplomatams. Viešbutis bus dalis garsiojo Kempinski Hotel tinklo.

Marius itin darbavosi įsteigiant “Vilnius Monthly” žurnalą ir yra jo direktorių štabo pirmininkas. Žurnalas, leidžiamas anglų kalboje, siekia tarptautinį pasaulį supažindinti su Lietuva, kad teigiamai įvertintų Lietuvą, jos istoriją, geopolitišką reikšmę, kad steigtų verslus Lietuvoje, su ja prekiautų, plėstų diplomatinius ryšius ir t.t.

Bet ypatingai prie širdies Mariui, yra Tarptautinė mokykla Vilniuje (Vilnius International School – www.vischool.lt ne pelno siekianti mokykla veikianti Turniškyse, įsteigta Mariaus su žmona Liisa ir kitomis

šeimomis. Joje mokinasi 50 vaikų nuo darželio iki 3-čios klasės. Kasmet pridodamas naujas skyrius kol pasieks iki gimnazijos baigimo. Suteikiamas vaikams išsilavinimas pagal tarptautinius standartus, įskaitant tvirtą anglų kalbos pagrindą, kuri yra tapusi pagrindine tarptautine kalba.

Bet Mariaus didžiausias, džiaugsmingiausias atsiekimas, tai šeima, jo vaikai: 10 metų Artūras, 8 m. Algimantas, 5 m., Antanas; ir jo dukros: Ilona, kuri baigė Columbia universitetą su MBA, ir dalyvavo Vilniuje Algimanto gimtadienio pobūvyje (kaip ir šio straipsnio autorius), išteikėjo ir grįš gyventi ir dirbti New York, ir Leila, kuri pradės studijuoti teisę Fordham Law School, New Yorke.

O mes džiaugiamės jo praktišku įnašu į Lietuvos gyvenimą.

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O
JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI
Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas
Kazys Barėnas

XXI.

Puola dar ir kažkoks nepasirašęs laiško autorius, sakydamas, kad cenzūros neturi būti.

1998 m. vasario 19 d. paskelbtoje trumpoje LNB apžvalgoje sakoma, kad finansinė padėtis esanti gera – banke yra 600,000 sv. Dalis tų pinigų būsianti panaudota tvarkyti Sodybai. Ištyrus paaiškėjo, kad Sodybos geriausia galimybė – pakelti iki viešbučio lygio. Sodyboje būsiąs pataisytas stogas, atnaujinti ir patogumais aprūpinti kambariai, atremontuotos menės. Betvarkant namelį pridaryta didelių nuostolių.

1998 m. balandžio 2 d. laikraštyje spausdinamas DBLS pirm. J. Alkio pranešimas metiniam visuotiniam suvažiavimui. Jame primenama DBLS pirm. J. Alkio praneši-

mas metiniam visuotiniam suvažiavimui. Jame primenama DBLS Londono pirmojo skyriaus rezoliucija, reikalaujanti pašalinti 5 Centro valdybos narius. DBLS padėtis esanti tragiška. DBLS Sodybos skyriuje anarchija, ir jis uždarytas. Jo vietoje įsisteigė Ealingo, Hampshire ir Sodo skyriai. Iš viso yra 15 skyrių su 703 nariais. LNB pirm. K. Tamošiūnas suvažiavimui primena, kad naujieji namai Freeland Road nupirkti už 475.000 sv. Remontas, baldai, įranga kainavo 175.000 sv. Tie namai dar neturi pastovaus vedėjo. Iš pradžių tas pareigas ėjo K. Tamošiūnas su žmona. O nuo kovo 1 d. E. Šova. Sodybos remontui valdyba siūlo išleisti 300.000 sv.

Balandžio 25-26 d. vykusiam suvažiavime balsuojant ne-

praėjo Londono skyriaus rezoliucija, reikalaujanti pašalinti Centro valdybos narius E. Šovą, J. Levinską ir J. Alkį.

Toliau tarpusavio kovos gilinamos ir DBLS pirmininko J. Alkio pranešime Tarybos suvažiavimui. Jis rašo, kad remontas Sodyboje nepradėtas dėl nepateisinamų nesutarimų, ginčų ir asmeniškų ambicijų. Amžiną nesantaikos ratą, sako, suka E. Šova, K. Tamošiūnas ir D. Furmonavičius. Jei padėtis nepasikeis, turėsime keisti žmones. Būtinai turime sudaryti projekto darbo grupę, pradėti darbus Sodyboje ir pristatyti reikiamą dokumentaciją mokesčių inspektoriams, kad nereikėtų mokėti didelių corporation tax. Lietuvių namai turi naujus vedėjus, dabar atvažiavusius iš Lietuvos, bet ten tarp LNB pirmininko Tamošiūno ir direktoriaus vyksta karas. Laikraštis didinamas, bet ar reikia? Honorarų mokėjimas nepriimtinas. Jau ir direktoriai reikalauja honorarų, o turime gyventi pagal išgales. Vietoj pasitraukusio A. Motūzos į DBLS valdybą įėjo V. Gedmintas, į LNB

valdybą J. Podvoiskis.

LNB pirm. K. Tamošiūnas smulkmeniškai ir kandžiai atsako J. Alkiui, kuris atskirus Centro valdybos narius kaltina nesugebėjimu atlikti pareigų ir iš piršto išlaužtais faktais pažeminti jų garbę ir orumą. Pirmą kartą DBLS istorijoje, sako, toks pirmininko elgesys. Anksčiau negalėdamas dirbti valdybos narys pasitraukdavo iš tų pareigų ar iš valdybos. Ko Alkis siekia, nepajėgdamas išeiti iš savo užburto rato? Tamošiūnas nurodo sau žinomas priežastis, kol nebuvo pradėtas Sodybos remontas ar sandėlio mokyklai atstatymas ir mokesčių inspekcija jau pareikalavo 166.993 svarų. Akcijų pakietas ne vien Alkio reikalas, bet visų. Rašo ir dėl mokyklos ir dėl honoraro Centro valdybos nariams (mokama už jiems kaip direktoriams nepriklausančius darbus, ir kaip tik S. Kasparas yra rašęs apie tą kartą, kai už niekam nereikalingus brėžinius Tamošiūnas paėmė 2.060 svarų. Apie savo pareiškimo pabaigą štai ką dar rašo J. Alkio adresu:

“Jis, neturėdamas ką pasa-

kyti apie savo veiklą, nes jau per daugelį metų neparodė jokios apčiuopiamos veiklos ir nebuvo prisidėjęs prie pozityvaus LNB darbo, neprisidėjęs nė piršto prie buvusių LNB pardavimo problemų. Neprisidėjo ir prie naujųjų Lietuvių Namų suradimo, nupirkimo, atremontavimo ar biznio vadovavimo atidarant Lietuvių namų viešbutį. Jokios pozityvios veiklos neparodė pirmininkas ir sąjungos veikloje”.

Toliau K. Tamošiūnas rašo, kad Alkis ir narių skyriuose nepadidino. Jausdamas baimę dėl pirmininkavimo ateities, valdyboje nusigrėžė nuo kolegų ir pagilino nesantaiką savo pranešimu Tarybai. Todėl posėdyje pareikštas jam nepasitikėjimas – jis atstatyintas iš pirmininkų. Pirmininku tada Valdyba išsirinko E. Šovą, o jam mirus J. Leninską.

Rimantas Montvilas rašo, kad esąs patenkintas, jog pašalintas pirmininkas, kuris bijojo gudresnių už save. Valdyba susigriebė pamačiusi, kad pirmininkas krypsta nuo garbingo vadovo kelio. (Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

KUN. DR. K. TRIMAKAS DĖSTYS TRIJUOSE UNIVERSITETUOSE IR KUNIGŲ SEMINARIJOJE

Rugsėjo 1 d. Cicero Šv. Antano parapijos lietuvių misijos vadovas kun. dr. Kęstutis Trimakas išvyks į savo rudeninę kelionę Lietuvon, ką jis daro jau 13 metų. Ten jis profesoriaus Vytauto Didžiojo universitete Kaune, Šiaulių universitete ir Vilniaus Pedagoginiame universitete vieną semestrą iki gruodžio pradžios. Taip pat jis dar dėstys ir Kauno kunigų seminarijoje.

Anksčiau Lietuvon ir Amerikon panašiais tikslais leisdavosi dar du žmonės – prel. prof. Antanas Rubšys ir kun. dr. Antanas Paškus (Paškevičius). Tačiau pirmasis prieš 3 metus iškeliavo amžinybėn, o antrasis dėl blogos sveikatos nėra pajėgus keliauti. Todėl dabar tik vienas kun. dr. K. Trimakas tėvynėje atstovauja Amerikos lietuvius.

Išvykstančiojo palydos buvo surengtos po išpažinčių klausymo ir šv. Mišių ketvirtadienio, rugpjūčio 18 d., vakare Ciceroje. Kadangi dabar kun. dr. K. Trimakas, atlaikęs sekmadienines 9 val. ryto pamaldas Cicero lietuviams, turi skubėti Mišioms į Marquette Parko lietuvių bažnyčią ir neturi laiko sustoti Cicero parapijiečių sekmadieniniame pabendravime, buvo sugalvota padaryti jam išleistuves viduryje savaitės.

Susirinkus į lietuviams įkurtą kambarį šv. Antano parapijos pastate ir pasivaišinus paruoštais užkandžiais bei arbata, į tautiečius prabilo dr. Petras Kisielius. Jis pradžioje išreiškė užuojautą dėl kun. dr. K. Trimako mamos Antaninos peržengusios 101 metų ribą, mirties, kuri įvyko birželio 13 d., tačiau iki šiolei nebuvo progos tai atžymėti.

Dr. P. Kisielius nupasakojo išvykstančiojo kilnią misiją tėvynėje, kurią jis tęsia. Atsisveikinimo žodį tarė ir veikli Cicero lietuvių ir parapijinio

lietuvių choro darbuotoja Jonė Bobinienė, kuri su sekmadieninės “Kavinės” vedėja Mėta Gabaliene kelionei jam įteikė 300 dol. čekį.

Kun. dr. K. Trimakas padėkojo visiems dalyviams, pasakojo apie savo būsimuosius darbus tėvynėje, visiems padalino jo parašytą ir išleistą brošiūrą – “Gyvybės kultūra, mirties kultūra ir lietuvių tauta”. Jis taip pat pademonstravo atsivežtą Lietuvos kariuomenės kepurę, nes anksčiau jam yra tekę dirbti ir su lietuviais kareiviais tėvynėje.

Jis paminėjo, jog dar du sekmadienius iki rugsėjo 1 dienos laikys pamaldas Cicero ir Marquette Parko lietuviams. Jam išvykus Lietuvon, Marquette Parko lietuvių parapijoje turėtų pagelbėti iš Kauno į Čikagą teologijos daktarato siekiantis, buvęs cicerietis kun. Arvydas Žygas. O Cicero lietuviams pamaldas sekmadieniais pažadėjo laikyti kun. Jaunius Kelpšas iš Brighton Parko lietuvių parapijos.

Kun. dr. K. Trimakas - sukaktuvininkas

Nors ankščiau minėtame atsisveikinime nebuvo prisiminta, čia atžymėti kun. dr. Trimako neeilinę 75 metų amžiaus sukaktį. Gimęs 1930 m. liepos 12 d. Kaune, jis 1944 metais, kaip ir gana daug tautiečių pasitraukė į Vokietiją. 1948 m. baigė lietuvių gimnaziją Miunchene.

1949 m. atvykęs į JAV, pradžioje studijavo Bostone, MA., ir Westone, MA, 1960 m. buvo išventintas kunigu. 1972 m. baigė Loyolos un-tą Čikagoje psichologijos daktaro laipsniu. 1973-1992 m. dirbo klinikiu psichologu Hines veteranų ligoninėje, turėjo ir kitų pareigų. Yra parašęs ir išleidęs visą eilę knygų, redagavęs kelis žurnalus, veikęs JAV Lietuvių Bendruomenėje,

“PASAULIO LIETUVYJE” ATSISPINDI JAV LIETUVIŲ VEIKLA

Čikagą pasiekęs “Pasaulio lietuvių” žurnalo 2005 m. Nr. 6-7 nemaža vietos skiria Amerikos lietuviams. Čia randame Romo Kasparo paruoštą pasikalbėjimą su šio žurnalo steigėjo, jo pirmojo redaktoriaus, PL Bendruomenės valdybos pirmininko Stasio Barzduko sūnumi Arvydu, taip pat dalyvaujančiu JAV lietuvių veikloje. Mus labiau domina ta pasikalbėjimo vieta, kur pats A. Barzdukas išsitaria apie naujuosius emigrantus Amerikoje ir dabar čia leidžiamą lietuvišką spaudą. Štai, ką sako pokalbininkas: “Mano karta daug mažiau, o mūsų vaikai daug labiau yra panirę į nelietuvišką, į savo gyvenamojo krašto socialinę aplinką. Tai nepalieka jiems daug laiko ir neskaitina domėtis lietuvišku gyvenimu.

Dabartiniai, naujieji ekonominiai emigrantai, tų tikslų visai nebeturi. Reikia suabejoti, kiek “trečiosios bangos” iš Lietuvos į užsienį išvykėlių dar nors kiek besirūpina ir bent šiek tiek pasidomi, kas dabar vyksta net jų pačių neseniai paliktuose namuose Lietuvoje. Palyginus su atvykėlių skaičiais, užsieny Lietuvos rinkimuose dalyvavusių skaičiai yra dešimteriopai mažesni, nei skaičiai tų, kurie emigracijos pradžioje dalyvaudavo Lietuvių Bendruomenės vadovybių rinkimuose.”

A. Barzdukas apie spaudą ir jos skaitytojus

Čia dar pacituosime kitą ištrauką iš to pasikalbėjimo, kuri konkrečiai liečia *Amerikos lietuvių* savaitraštį.

“Mano kartos lietuvių tėvų vaikai retas prenumeruoja ir skaito lietuvišką laikraštį ar nusiperka lietuvišką knygą, kuri dabar išėivijoje, galima sakyti, jau ir nepasirodo. Tiesa, teigiama, kad naujai įsteigto *Amerikos lietuvių* skaitytojų skaičius greitai pasivijo ir gal net pralenkė pagrindinio Amerikos lietuvių dienraščio *Draugo* skaitytojų skaičių, vadinas, savus reikalus atliepiančio lietuviško laikraščio žmonėms dar reikia. Ar tai teikia optimizmo ateičiai, nežinau, nes

laikraščiuose dabar daugiausia aprašomi buvę įvykiai ir atsispindi retėjančios skaitytojų eilės – nekrologai. Išskyrus, pvz., kelių žmonių neseniai ir nereikalingai sukeltą triukšmą dėl Amerikos Lietuvių fondo įstatų keitimo, didesnių išėiviją liečiančių diskusijų dabar laikraščiuose nerasi. Perspausdinama nemažai Lietuvos autorių aimanavimų apie įvai-rius politinius rūpesčius Lietuvoje, bet ar išėivijoje daug kas dėl to kamuoja irgi nežinau. Tačiau toks išpūdis, kad ten viskuo, net ir aiškiai gerėjančiu gyvenimo lygiu, nuolat nepatenkintų dabar netrūksta”, - teigia A. Barzdukas.

Prisimenama Amerikos lietuvių sukaktis

Žurnale talpinamas ilgokas informacinis rašinys apie *Amerikos lietuvių*, sąryšyje su šio leidimo penkerių metų sukaktimi, pailiustruotas ir nuotraukomis. Plačiau išsitariama ir apie savaitraščio leidėją Bronių Abrutį ir jo žmoną Sandrą, pradžioje finansavusią laikraščio leidimą.

Taip pat žurnalo puslapiuose rašoma apie Klaipėdos “Žuvėdros” kolektyvo gastroles Čikagoje, apie Čikagos lietuvių futbolo lygos įsteigimą, Čikagos “Žalgirio” krepšininčių pergalę ŠALFASS krepšinio metinėse varžybose, pristatoma Lietuvių fondo naujoji valdybos pirmininkė čikagietė Sigita Bersėnaitė-Balsekienė. Taigi, apie Čikagą ir čikagiečius rašoma gana daug šiame puslapių skaičiumi suplonėjusiame žurnale. Kaip žinome, “Pasaulio lietuvis” buvo leidžiamas (leidėjas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, kurios pirmininkas dabar reziduoja Vilniuje) Čikagoje ir paskutinė jo redaktorė buvo Regina Kučienė.

Prieš porą metų, kai R. Kučienė atsisakė tęsti šį darbą, žurnalas buvo perkeltas į Lenkiją Punskan. Ten jį redaguoja žurn. Živilė Makauskienė, gyvenanti Varšuvoje, kuri, kaip ir R. Kučienė, negauna jokio atlyginimo.

DIRVAI AUKOJO

G.Kenter, Danbury, CT	45
B.Kozica, Daytona B., FL	45
M.Renkus, Pacific P., CA	25
V.Koklys, Haciaenta, CA	20
E.Bulotienė, Detroit, MI	10
A.Petraitis, St.Pete. B., FL	10
A.Sandargas, Clermont, FL ..	10
V.Senuta, Brockton, MA	10
E.Šulaitis, Cicero, IL	10
A.Jančiukas, Coldwater, MI ...	5
V.Melinis, Brick, NJ	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Krenta žurnalo prenumeratorių skaičius

Tačiau šio žurnalo perkėlimas į Lenkiją, kaip dabar galima matyti, nebuvo geras pasirinkimas. Pradžioje turėta problemų su jo pasiuntimu skaitytojams. Kadangi Lenkijoje pašto patarnavimas yra brangus, tai sugalvota jį išsiųsti iš Vilniaus. Bet gana ilgą laiką skaitytojai Š. Amerikoje žurnalo turėdavo laukti apie du mėnesius, nors buvo mokama už oro pašto patarnavimą. Tai buvo viena iš svarbiųjų priežasčių dėl ko labai sumažėjo prenumeratorių skaičius JAV ir Kanadoje. Iš buvusių dviejų tūkstančių prenumeratorių dabar liko 1,200, kurių pusė gyvena Š. Amerikoje.

Atrodo, vienintelis kelias, norint padidinti prenumeratorių būrį, yra jo leidybą sugrąžinti į Š. Ameriką, geriausiai Čikagon, kur žurnalas ilgis dešimtmečius buvo leidžiamas. “Pasaulio lietuvių” leidėjo ir redakcijos adresas: ul. Mickiewicza 23, 16-515 Punska kroy. Podlaskie, Poland. Jį galima užsisakyti rašant ir siunčiant 30 dol. metinę prenumeratą šiuo adresu: Juozas Lukas (Pasaulio lietuvis) 622 Tremont Court NW Grand Rapids, MI 49504.

Edvardas Šulaitis

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

NUOMOJAMAS NAUJAS BUTAS SU VISAIS PATOGUMAIS, NIDOS MIESTO CENTRE

**Prašome skambinti: Tel.: 1-781-784-9318
arba Tel.: 1-781-784-6876**

Ateitininkų tarpe ir kt.

Kun. dr. K. Trimakas dar gali pakelti nemažą darbų krūvį ir dar nerodo pavargimo žymių. Jis per atsisveikinimo pobūvį dėl to padėką reiškė medicinos gydytojui dr. P. Kisieliui, kuris sugebėjo jį išlaikyti sveiku ir darbingu. O tos sveikatos ir geros nuotikos Lietuvoje jam palinkėjo visi susirinkusieji.

Edvardas Šulaitis

SPORTO ŽINIOS

ŠALFASS-gos METINIS TURNYRAS

Š. Amerikoje gyvenantieji lietuviai golfo entuziastai jau ruošiasi didžiausiam savo golfo turnyrui šiame krašte. O jis vadinasi Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) metinės pirmenybės, kurios bus prarastos netoli Čikagos esančio miestelio – Oak Forest "The George Dunne National Golf" aikštyne. Jo data – rugsėjo 3-4 dienos (Labor Day šventės savaitės).

Čia bus varžomasi įvairiose vyrų grupėse (iš viso šešiose), o pas moteris ir jaunius bus rungtyniaujama dvejose klasėse. Registracijos mokestis individualiose ir komandinėse varžybose yra 40 dol.

Šias pirmenybes praveda Čikagos Lietuvių Golfo klubas (ČLGK). Turnyro valdovas – Steve Balta (tel. 708-532-5940). Informacijas teikia ir ČLGK pirm. Tomas Vaitkus (tel. 630-243-8763).

Rugsėjo 2 d. bus galima pasipraktikuoti, o tos dienos vakare, 7 val. Holiday Inn Select viešbučio (Tinley Park, IL) Hospitality Suite, įvyks suvažiusių golfininkų registracija. Šeštadienį ir sekmadienį žaidimų pradžia 7 val. ryto.

Po pirmenybių, sekmadienį 7 val. vak., tame pačiame viešbutyje (jis yra dvi mylios nuo golfo aikštyno) bus vakarienė su žaidynių nugalėtojų pagerbimu.

Daugiau informacijų šių pirmenybių reikalu galima rasti ČLGK internetiniame puslapyje, adresu – www.clgk.org

Manoma, kad šiose pirmenybėse dalyvaus daugiau negu 100 golfininkų iš įvairių JAV ir Kanados vietovių.

LIETUVIŲ FONDO
GOLFO DIENA

Taip pat jau nelabai toli ir tradicinė Lietuvių fondo golfo diena, jau vienuoliktąjį iš eilės. Ši golfo pramoga buvo pradėta didelio LF valdybos ir tarybos darbuotojo Stasio Baro, kuris buvo ne tik geras solistas, bet ir nemažas golfo entuziastas. Dabar šio renginio vyriausiu organizatoriumi yra kiek jaunesnis LF valdybos ir tarybos narys Vytautas Vaitkus, kuris irgi nebūtinai golfą žaidžia. Jo žmona Aldona ir sūnus Tomas yra tikri šios sporto šakos specialistai.

Ši LF golfo pramoga, kuri yra skirta ir naujų narių Lietuvių fondui pritraukimui, įvyks rugsėjo 18 d. Old Oak Country Club aikštyne, 14200 So. Parker Rd., Homer Glen, IL. To sekmadienio ryte bus pradėti žaidimai, o pavakare bus vaišės ir dovanų įteikimo iškilmės. Rezervacijos golfui ir vakarienei priima Vytautas ir Aldona Vaitkai (tel. 630-243-8178, el. paštas vytasau@comcast.net).

Taip pat Arvydas ir Rita Karai (tel. 630-584-0158, el. paštas karas@sbcglobal.net).

Golfo mėgėjai turės gerą progą ne tik pažaisti, bet ir tarpusavyje pabendrauti, nes ypatingai pirmame renginyje, laukiam nemažai žaidėjų ir iš tolimesnių vietovių. O golfas Š. Amerikos ir konkrečiai – Čikagos bei apylinkių lietuvių tarpe vis populiarėja. Yra laukiami ir šios sporto šakos entuziastai iš "trečiabangininkų" tarpo.

Anksčiau LF ruošiamos golfo žaidynės Čikagoje būdavo labai populiarios ir gausios dalyviais. Jų vadovas – V. Vait-

VIRGILIJUS ALEKNA Į
LIETUVĄ PARSIVEŽĖ
PASAULIO PIRMENYBIŲ
AUKSĄ

Lietuviui disko metikui Virgilijui Aleknai pergalė Helsinkio mieste Suomijoje įvykusiose pasaulio lengvosios atletikos varžybose nebuvo netikėta. Jis jau šioje rungtijoje buvo anksčiau vieną kartą pasipuošęs pasaulio čempiono ir du kartus olimpinio čempiono titulu.

Nors lietuvis iki pat paskutinio bandymo dar nebuvo užsitikrines pergalės, nes jį lenkė estas Gerd Kanter. Tačiau V. Alekna parodė didelį užsispyrimą ir išnaudojęs paskutinį bandymą, apgynė čempiono titulą. Jam atiteko ne tik aukso medalis, buvo sugrotas Lietuvos himnas, bet ir priedui dar atseikėta 60 tūkstančių dolerių premija.

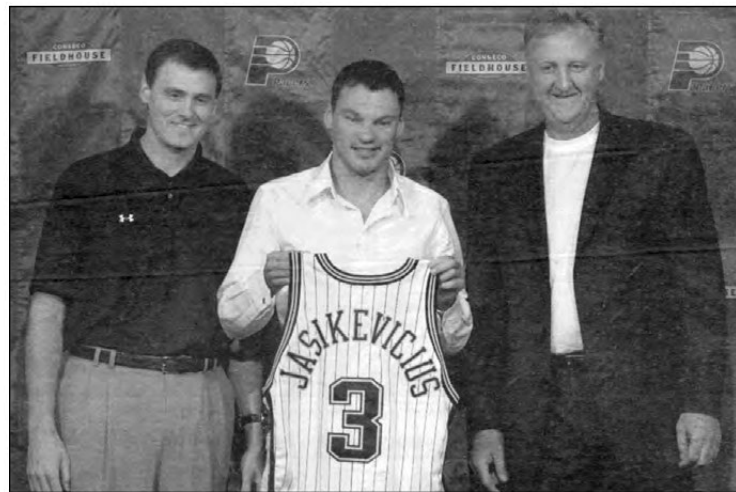
Lietuvio pergalingas metimas ženklinio 70 metrų ir 17 centimetrų (230 pėdos ir 2 coliai). Antruoju likęs Gerd Kanter pajėgė įrankį nusviesti 68 m 57 cm, o bronzą pelnęs vokiečių Michael Molenbeck dar mažiau – 65 m ir 95 cm.

Šis V. Alekno žygis po pirmųjų aštuonių pasaulio pirmenybių rungtių įrašė Lietuvą į VIII-ją vietą pagal laimėtus medalius, o taip pat jo pavarde ir Lietuvos vardą kartojo pasaulio spauda, radijas bei televizija. Nors iš kitos pusės gaila, kad jis buvo vienintelis iš Lietuvos atstovų, kuris pasaulio pirmenybėse iškovojo medalį.

Helsinkyje nenusisekė olimpinei vicečempionei Astrai Skujytei, kuri septynkovoje tik per plauką liko be bronzos. Čia jai nesėkminga buvo paskutinė

kus tikisi, kad ir šiemet jos sutrauks daug golfo entuziastų.

Edvardas Šulaitis

Šarūnas Jasikevičius, Europos geriausias krepšininkas, pasirašė 12 milijonų dolerių sutartį žaisti tris sezonus "Indiana Pacers" komandoje. Jį Amerikos žiniasklaidai pristato ekipos treneris R. Carlisle, kairėje, ir "Pacers" prezidentas L. Bird.

AP nuotr.

rungtis – 800 metrų bėgimas. Lietuvaitė šioje rungtijoje bėgusi vienoje grupėje su bronzos medalio laimėtoja Ganos sportininke Margaret Simpson tik 14 šimtųjų sekundės dalelių atsiliko nuo juodaodės ir liko be medalio. Pirmąją vietą čia laimėjo švedė Carolina Kluff, o antrąją – Eunice Barber iš Prancūzijos.

Edvardas Šulaitis

Europos čempionatui besirengianti Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė pergalingai pradėjo keturių komandų turnyrą "ProMonte Super Kup" Podgoricoje (Juodkalnija), rugpjūčio 25 d. pirmosiose rungtynėse nugalėjusi Slovėnijos komandą 94:85. Po dviejų kėlinių mūsų kiai turėjo 15 tšk. persvarą, tačiau vėliau – sumažėjo.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, telidanti jauką atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.